

Brassói Lapok

XL. évfolyam
240 szám.

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

Szombat
1934. évi október 20

ELŐFIZETESI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — A külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETESEK díja hirdetési oldalon 3 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bragov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok kiadóhivatal 82., szerkesztő 83.

Már „nyeritünk” is? Irtó: Kakassy Endre

Ha meg is tanultuk Swift fantasztikus utazásából, hogy bizonyos lovak magasabbrendű életet élhetnek, mint a teremtés koronái, akik két lábukon járják a kies földi mezőket, nem térhetünk napirendre ama gyalázatosság fölé, melyet a Curenul egyik sportmunkatársa követ el a kisebbségi magyarsággal és egyetemlegesen a magyar nemzettel szemben, amikor nyelvünket „lányelvének” minősíti. Megszoktuk már, hogy időközönként nyakunkba borítják a gyűlölködő sovinizmus megtelt szemétszájait, ma már az sem lép meg bennünket, ha egyik másik lapban a magyarsággal kapcsolatban olyan kitételeket olvassunk, melyeknek láttán a vastagabb epidermiszeket is pirlepi el, oda jutottunk egyszerűen, hogy me szívjuk tüdőre azokat az ocsmányságokat, rágalmakat és mind a négy lábukra szántó hazugságokat, amik egyes honmentők tolásként ömlenek felénk, akik, ha kisebbségek is vagyunk, mégis emberek lennénk, mégis ahhoz a nemzethez tartoznánk, melynek ebben az európai szögletben volt némi történelmi szerepe, voltak és vannak nagy emberi alkotásai és értékei, senkise szedett fel bennünket az országút széléről, hogy ma jogeime lehessen látni is pofonokkal belénknevelni az európai civilizációt.

Azt azonban, amit mostanában a Curenul egyes munkatársai művelnek, nem lehet szó nélkül hagyni. Ugyálszik, vérszemet kaptak a lap hirdető „népszavazási” akciójának kétes értékű, bizonyára mulandó „sikereitől” s most olyan tönust engednek meg maguknak, mely a gyűlölet kórusából, mint valami barbár üvöltés rikolt ki. Nem véletlenül használjuk ezt a jelzőt. A népek nyelvi kultúrája ma már odafejlődött, hogy minden náció a szelídebb szavak és a meghatározások egész homárjában daskálhat, ha gyűlölet és kizűrlát tárgyává akar tenni egy másik nemzetet. Az a körülmény, hogy a stílus és a jóízűs láncraol elszabadult sportújságitó „lányelvének” nevez egy nemzetet, föltétlenül barbár lelkiületet árul el s mutatja egyben a cikkíró kultúrájának azt a magas fokát, melyhez képest az anyósával táplálkozó zulu kaffer a sorbonnel egyetem vegetárius rektorának tűnhetik fel. De most is mutat ez a cikk. Azt, hogy egy idő óta veszedelmesen erősödik az a közfelfogás, mely a kisebbségi népeket „fogelfráj”-nak tekint, tehát számukra minden durva tréfa, galád incselkedés és malommalj disznólkodás megengedhető. A kisebbségek örüljenek, hogy ének és legyenek boldogak, hogy a többségi nemzetekkel együtt szívhatják a levegőt melynek fogyasztási arányszámát, sajnos, nem lehet törvényesen megállapítani.

Nem áll szándékunkban a Curenul sporttudósításából általános következtetéseket levonni. Tudjuk, hogy a román közvélemény komoly köréi elítélik ezt a példátlan sértést, amit a cikkíró valami egészen nagyvonalú szemtelenséggel a magyar nemzet arcába vág. Tudjuk, hogy vannak derék román emberek, akiket épúgy bánt ez a középkori kondottierhez méltó feleletlen megnyilatkozás, mint a hogy bennünket felháborít. Sőt tovább megyünk: nem hisszük, hogy a lap igazgatójának tudomásával történt volna ennek a cikknek az elhelyezése. Ismerjük ugyanis annyira Pamfil Seicarut, hogy ne tételezzünk fel róla ilyen becselenséget, mely nemcsak lapjának a komolyságát ássa alá, de az állam érdekeinek is kárára van, amikor közmegevetésnek akarja kitenni azt a népet, melyet nemcsak az államkincstár, de a belső béke és így az ország előrehaladása szempontjából is komoly, gunnyal, rágalmakkal és barbár neveltelenséggel föld alá nem kényszeríthető tényezőjének szeretnénk binni.

Nem értünk a sporthoz, nevezetesen a futballsporthoz, nem tudjuk, mért érdemelték ki a román válogatott magyar játékosai azt a megállapítást, hogy a „lovak nyelvét” beszélik. Talán azért, hogy az egyesülés óta eltelt 15 esztendőn keresztül úgy bel-, mint külföldi pályákon

Óriási gyászpompá mellett temették el Sándor jugoszláv királyt

Hatalmas tömeg vonult fel a temetésre, amely a legteljesebb rendben folyt le

Megállott a nagy sajtóroham Az összeesküvők a marseillei vizsgálóbíró előtt

Belgrád, október 19.

Hatalmas, történelmi méretű gyászpompával csütörtökön délelőtt ment végbe az előre megállapított program szerint a Marseilleben meggyilkolt Sándor szerb király temetése. Nemcsak egész Jugoszlávia területéről, hanem a külföldről is nagy tömegek, több száz ezer főnyi ember gyülekezett erre a napra Belgrádba, hogy résztvegyen a tragikus halált halt uralkodó végtisztességén.

A gyászmenet utvonatát már a kora reggeli órákban ellepte a feketébe öltözött tömeg. A hatóságok intézkedésére a forgalom a városnak ezen a részén már

reggel hét órakor teljesen megszűnt. Szigorúan megtiltották, hogy elfoglalt helyét bárki is elhagyhassa s a tilalom alól még az újságírók és fotóriporterek sem alkoztak kivételt. A rendőrség általában eleve széleskörű intézkedéseket tett, hogy a temetés zavartalanságát a legmesszebbmenő mértékben biztosítsa. Szerdán este mintegy hateraz embert vettek őrizetbe, akiket a hatóságok nem kívánatos elemnek tartottak. A börtönök zsufolásig megteltek, úgyhogy számos foglyot a pincékben kellett elhelyezni. Bár még reggel is esett az eső, a temetésre kivonult nézőknek sem esernyőt, sem botot nem volt szabad magukkal vinniük.

goszláv diszszázadok és a külföldi csapattestek következtek. Ezek nyomában két testőrtiszt Sándor király kedvenc lovát vezette. A menet további részében Varnava patriarchával az élükön az egyházfők Nedics vezérkari főnökkel az élükön pedig a vezérkar tisztjei lépkedtek a király jelvényeivel. Ezután ismét testőrtisztek következtek az elhunyt uralkodó számos kitüntetésével, majd a katonák által vontatott ágyutalp, amelyet parancsőtisztek és szárnysegédek kísértek.

A koporsó után haladt sokol-egyenruhában az új király, II Péter, valamint Marioara királyné, Mária román anyakirályné, Ileana főhercegnő, Karagyorgyevics Arzen herceg lovassági tábornoki egyenruhában, Elene, Olga, Marina és Helena görög hercegnők, Tatjana orosz nagyhercegnő, Galycin herceg és neje, majd II. Károly román király, Lebrun köztársasági elnökkel, továbbá György angol és Kyril bolgár herceg, Göring, azután Pál régensherceg és a régensnácás többi tagja, a kormány, a diplomáciai testület, a törvényhozás tagjai, a volt miniszterek, Belgrád főpolgármestere és tanácsa, valamint a 9 báni székváros tanácsa, magukkal a bánokkal.

A beláthatatlanul hosszú gyászmenet, amely valamivel 9 óra után indult el a székesegyháztól, déli 12 órakor ért a pályaudvarhoz. Itt még utoljára katonai díszvonulás vett búcsút a királyi halottól, aztán feltették a koporsót a külön gyászvonatra, amelyen helyet foglalnak a családtagok, a külföldi államfők és ezek képviselői, ugyesintén a jugoszláv közelet vezetőgyéniségei. A különvonat elindult Mladenovác felé, ahonnan Topolára vitték át a koporsót s ott a Kara-

A gyászszertartás és a gyászmenet

A gyászszertartás reggel nyolc órakor vette kezdetét a görög keleti székesegyházban. Ebben az időben egy Belgrádban, mint az ország valamennyi helységében megdöndültek az ágyuk és felzúgtak a harangok. A székesegyház előtt felsorakozott diszőrség soritűzet adott.

A gyászmisét Varnava pátriarcha tartotta nagy papi segédlettel, benne 17 püspökkel. A misén jelen voltak a királyi család és a régensnácás tagjai, a két külföldi államfő: Károly román király és Lebrun francia köztársasági elnök, az uralkodóházak és államfők külön képviselői, a kormány és a parlament mindkét házának, továbbá a diplomáciai testület tagjai, az összes volt miniszterek, a hatóságok fejei, valamint a közelet kiválóságai.

Az egyetlen gyászbeszédet Varnava pátriarcha tartotta. Kiemelte Sándor király vértanuhalálának jelentőségét s hangoztatta, hogy nagyságát a jugoszláv nép soha el nem felejté, hiszen az elhunyt

teremtette meg a jugoszláv egységet. — Hervadhatatlan történelmi szerepet játszott s ezért emléke örökké élni fog.

A gyászszertartás végével a pátriarcha és kísérete kilépett a székesegyház főkapuján, majd kihúzták a koporsót s fekete lepellel letakart ágyutalpra helyezték és a jugoszláv nemzeti színekkel borították be. Rátették aztán a koporsóra Sándor királynak a háboruban viselt csakóját, kardját, kesztyűit és tábornagi vállrojtjait, a rengeteg koszoru és csokor közül pedig egyedül Marioara királyné piros rózsacsokrát. A katedrális előtt álló diszszázad ünnepélyesen fisztelgett. E közben mintegy száz repülő keringett a székesegyház fölött: jugoszláv, román, cseh és francia aeroplánok, gyászba burkolt szárnyakkal és gyászlobogókkal. Ez alatt a templom előtt elhelyezkedett daldárdák szláv zsoldárokat énekeltek.

A komoly és megindító szertartás után elindult a gyászmenet, amelynek élén töviskoszorus feszületet vittek, majd a ju-

dőn keresztül úgy bel-, mint külföldi pályákon dicsőősegesen viselték az állam színeit. Az is meg lehet, hogy amiatt izzadta ki a derék tudósító az épületes jelfőt, mert a magyar fiúk mindig és minden alkalommal megbízható hírséges és maguk között politikát nem törő sportelemeknek bizonyultak s így nem kis részük volt abban, hogy Románia sportja a mai színvonalra emelkedett. Biztosan nem tudjuk és nem is akarjuk tudni bennünket a háttér nem érdekel a cikkíró személyére sem vagyunk kíváncsiak, csupán azt nem tudjuk

megérteni: hogyan láthatott rapvilágot egy ilyen közlemény, amikor a cenzura olyan jobb ügyhöz méltó buzgalommal végzi hivatását a saját megnyilatkozások más területein?

Ezzel természetesen nem akarjuk azt mondani, hogy szívesen látnók a cenzura beavatkozását hasonló esetekben. A cenzura tisztét ilyen alkalmakkor arra a román közvéleményre szeretnénk áthárítani, mely hihetőleg ismer bennünket, megérti panaszainkat és küszködéseinket s bizonyára undorral fordul el a bereg sovinizmus dudájának ilyen és ha-

sonló garázdálkodásától.

Befejezésül még csak ennyit. Tudomásunk szerint a büntető törvénykönyv intézkedéseket tartalmaz az uszítás ilyen eseteire. Itéletek is hangzottak el ezeknek a szakaszoknak az alapján. Már pedig, ha a Curenul cikke nem meríti ki az ilyenféle bűncselekményeknek ténykörülményeit, úgy cikkünket mi is hajlandók vagyunk nyílttéri elismerésnek tekinteni, melyet tisztelettel a sporttudósító ur lábaj elé helyezzünk, hasonló dicső ténykedésekre lelkesítő szellemi abrak gyanánt.

Tessék kívágni és eltenni!

10. sz. SZELVÉNY a B. L. októberi regény-ajándékára.

1-15-ig sorszámmal ellátott 15 db októberi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregényátárának 1934 októberi havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszállíthatók **Budapestben:** a B. L. kiadóhivatalában (Str. Szt. Mária 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Grivitei 10) **Brassóban:** a B. L. kiadóhivatalában **mindenütt máshol:** a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

györgyevics királyi család ujjáépített sírboltjában helyezték el.

A nagyszabású temetés a legteljesebb rendben, komor méltósággal ment végbe és a legkisebb incidens sem zavarta meg.

A GYÁSZNAP PÁRISBAN ÉS BUDAPESTEN

Sándor király belgrádi temetésével egyidejűleg csütörtökön délelőtt Párisban ünnepélyes gyásztisztiszteletet tartottak az ottani görög keleti templomban. A misén a francia kormány képviselőiben Doumergue miniszterelnök, Laval külügyminiszter és Marchandau belügyminiszter jelentek meg. Résztvettek a diplomáciai testület tagjai is, élükön a pápai nunciusal.

Párisban csütörtökön a tőzsde nem nyitott, az állami hivatalok nem dolgoztak és a színházak nem tartottak előadást.

Budapecsten is gyásztisztisztelet volt a temetéssel kapcsolatban a Döbrentey-téren levő görög keleti templomban, ahol Zubovics szerb püspök végezte a szertartást. Megjelent a gyászmisén Horthy kormányzó, Albrecht királyi herceg, Gömbös miniszterelnök, a kormány valamennyi Budapesti tartózkodó tagja, Almásy László a képviselőház elnöke, Beöthy László a főrendiház alelnöke és Kárpáthy Kamillo tábornagy, hadseregparancsnok a magas tisztikarral együtt. Kivülük képviselve volt a magyar közélet minden rétege is.

ENYHULT A SAJTÓHANGULAT

A német sajtó összpontosított támadást intéz a Magyarországot gyanúsító francia és cseh sajtó ellen. A Berliner Börsenzeitung, a Der Deutsche és a Völkischer Beobachter a legélesebben elítélik a rémhíreket és gyanúsításokat azzal, hogy igen veszélyes dolog a túlfűtött légkörben felelőtlenül játszani a tüzzel.

Egyébként a párisi sajtó hangulata is jelentősen megváltozott. Amíg a lapok tegnap még folytatták a rágalmozást, ma már felhagytak ezzel, ami arra mutat, hogy a kormány óvatosságra intette a sajtót. A Paris Soir azt írja, hogy az igazságot kell keresni s nem az uszítást. A Magyarország ellen hangoztatott vádak — írja több lap — éppen annyira alaptalanok, mintha azt állítanák, hogy Franciaország bérencéket fogadott volna fel Mussolini, vagy Hitler meggyilkolására. A Figaro és az Ere Nouvelle továbbra is azt hangoztatják, hogy a népszövetségi tanácsnak foglalkoznia kell a merénylet aktáival, mert senki sem akarhatja, hogy egyetlenegy államot terheljen a felelősség. Szükséges, hogy a Népszövetség világosságot derítsen a merénylet ügyében s ezzel lecsillapítsa az izgalmakat. Az Oeuvre is tiltakozik a hamis hírekkel való mesterkedések ellen, amelyekkel gyalázatos módon igyekeznek megfélemlíteni a közvéleményt. A Temps is elítéli a Magyarország ellenes hadjáratot és rámutat arra, hogy az elfogott összeesküvők vallomásait fenntartással kell fogadni, mert azokat csak a jugoszláv rendőrközegek értékék meg közvetlenül s nagy részt kínzással csikarták ki őket. Az utlevelék is hamisak lehettek s Budapesti utálnak arra, hogy Doumer köztár-

sasági elnök gyilkosa, Gorgulov is cseh utlevél birtokában volt. Az Action Française szintén igyekszik elégtételt adni Magyarországnak legutóbbi támadó cikke miatt. Bár bebizonyosodott, írja a lap, hogy Magyarország megtűrte a horvát emigránsokat, ezzel azonban még távolról sem bizonyosodott be az, hogy köze lenne a gyilkossághoz.

A lengyel lapok is részletesen foglalkoznak a magyarellenos gyanúsításokkal s még a csehbarát Kurier Warszawski is élesen elítéli az Echo de Paris támadásait.

Különben a londoni Evening Standard úgy látja a helyzetet, hogy Párisban most már türelmesebb és belátóbb a hangulat

s ha Páris meg tudja fékezni szövetségeseit, akkor nem kell súlyosabb következményektől tartani.

Az olasz Tribuna rámutat arra, hogy az összeesküvők csaknem valamennyien olyan városokban születtek, amelyek most Olaszországhoz tartoznak. Legáltalában így tüntetik fel a dolgot nyilvánvalóan hamis irataik, noha az illetőknek soha semmilyen lényeges kapcsolata Olaszországgal nem volt. Következésképpen olyan szervezetek rejtélyes mesterkedéseivel állunk szemben, amelyeknek érdekükben van akadályokat gördíteni az olasz-jugoszláv és az olasz-francia viszony megjavításának útjába.

Az elfogott összeesküvők a marseillei vizsgálóbíró előtt

Párisi jelentés szerint tegnap három csendőrs kíséretében a Melunban hétfőn elfogott Kralj-Malny-t is átküldötték Marseillebe.

Egyébként a marseillei ügyészség tegnap részletesen kihallgatta Pospisil-Novakot, aki kijelentette, hogy 1904 június 9-én született a zágrábi járásban levő Vukovinában, eredeti foglalkozása fűtőkészülékszerező s az utóbbi időben Münchenben lakott. Elismerte, hogy az Ante Pavelics ügyvéd vezetése alatt álló titkos horvát szervezetnek a tagja volt, amely Horvátország függetlenségéért harcolt. — Elmondotta továbbá, hogy szeptemberben ez a horvát forradalmi szervezet hozta össze őket ötüket a jugoszláv határ közelében. Ő Kalemant eredetileg Suk néven ismerte meg, vezetőjüket pedig csak „delegátus”-nak. Mind az ötön aztán Lausanne-ban találkoztak. Rajtics-Benes, Suk-Kaleman, a „delegátus”, Kralj Malny és ő. A szervezettől kapott utlevellel szeptember 28-án Vallorbes-nél léptek francia területre s 29-én már Párisban voltak, ahol október 6-ig várakoztak az utasításokra. Ezen a napon a Saint Lazare pályaudvar mellett találkoztak a „delegátus”-sal, aki megadta nekik az utasításokat. Ő Rajticsal Párisban maradt, míg Suk-Kaleman és Kralj-Malny számukra ismeretlen helyre utaztak. A mikor ő és Rajtics október 9-én este a lapokból értesültek a marseillei tragédiáról, elhatározták, hogy azonnal távoznak Párisból, de nem vettek közvetlen jegyet a határhoz, hanem tértijegyet Fontainebleau-ból. Annemasse állomáson aztán, a

határ közelében, letartóztatták őket. A „delegátus” kilétéről nem tud semmi felvilágosítást adni, mert neki csak engedelmességre kellett s nem volt joga érdeklődni. Amikor a vizsgálóbíró megkérdezte Pospisilt, akar-e védőt, azt válaszolta, hogy nincs szüksége ügyvédre s legfőbb az, hogy a védőt fogja elfogadni, a kit számára a szervezet kijelöl.

Csütörtökön a vizsgálóbíró kihallgatta Rajticsot is, aki mezőgazdának mondotta magát s azt vallotta, hogy legutóbbára a magyarországi Jankapusztán lakott a többi horvát menekülttel, akik Pavelics vezetése alatt Horvátország függetlensége érdekében működtek. A továbbiakban Rajtics megerősítette Pospisil vallomását

Nagyon sok szer van aranyér ellen.

A helyes megválasztás igen nehéz, holott az eredmény szempontjából ez a legfontosabb. Az orvosok különösen jónak tartják a „Goedecke”-féle

ANUSOL ARANYÉRKUPOKAT,

amelyek nemcsak gyorsan enyhítik a fájdalmakat, hanem a betegséget és annak okait is megszüntetik. Az Anusol nem tartalmaz ártalmas anyagokat, alkalmazása kényelmes, nem költséges és nem zavarja a foglalkozást... Kapható gyógyszerárakban.

az ötös csoport franciaországi útját illetőleg.

AZ IGAZOLTATÁS ELŐL A HALALBA MENEKULT EGY TITOKZATOS PAR

Párisi jelentés szerint a Fontainebleau és Courtenay közötti országúton a csendőrség feltartóztatott egy gépkocsit, amelyben egy 37 év körüli feltűnően szép asszony és egy fiatalember ült.

Amikor igazoltatni akarták őket, mindketten rovolvert rántottak elő s agyonlőtték magukat.

A kettős öngyilkosságot arra magyarázzák, hogy a fiatal pár összeköttetésben állhatott a marseillei merénylőkkel

Göring nyilatkozata Belgrádban

Sándor király temetésén Hitler képviselőjében megjelent Göring porosz miniszterelnök tegnap este fogadta a jugoszláv sajtó képviselőit s hosszas nyilatkozatot adott nekik. Elsősorban méltatta az elhunyt Sándor király személyiségét és érdemeit, majd kiemelte, hogy Hitlernek szíven fekszik a Németország és Jugoszlávia közötti barátságos kapcsolatok kiépítése. Ezután Göring a marseillei merénylettel kapcsolatban rámutatott arra, hogy a vizsgálat szerint az összeesküvők egyike sem tartózkodott Németországban, hanem legfeljebb csak átutazott. A német kormány határozottan kijelenti, hogy semmi esetre sem tűrne meg

az ország határain belül jugoszláviai menekült csoportot. Németország minden megtesz, hogy megkönnyítse a merénylet háttérének a tisztázását. Németországnak nagy érdeke, hogy Jugoszlávia erős állam legyen és semmit se veszítsen abból a szilárdságból, amellyel Sándor király uralkodása alatt rendelkezett.

— Gyomor- és bélzavaroknál hasüregbeli vérpangásnál, étvágytalanságnál, szorulásnál, felfúvódásnál, gyomorgégésnél, felbőgésnél, szédülésnél, homlokfájásnál hányingernél egy-két pohár természetes „Ferenc József” keserűviz alaposan kitisztítja az emésztőutakat.

A belgrádi diplomáciai tárgyalások

A Belgrádban összegyűlt államférfiak a temetés előtti napon sürű megbeszéléseket tartottak. A legtevékenyebb közöttük Titulescu román külügyminiszter volt, aki szerdán délelőtt Károly királlyal történt kihallgatása után Rüdsy bey török külügyminiszterrel ebédelt, majd Maximos görög külügyminiszterrel tárgyalt. Ezután felkereste Lebrun elnököt s ezt követően a jugoszláv külügyminisztériumban hosszas megbeszélést folytatott Gyurics állandó külügyminiszter helyettesével. Este ismét Tefik Rüdsy-vel tanácskoztak.

Nagy jelentőséget tulajdonítanak annak a szerdai ebédnek, amelyet a dedinjei királyi kastélyban Pál régensherceg Károly király és Lebrun köztársasági elnök tiszteletére adott. Az ebéden résztvett Petain marsall francia hadügyminiszter és Prezan román marsall. Ezalkalommal Pál régensherceg átnyújtotta a francia államfőnek a legmagasabb jugoszláv kitüntetést, a Karagyorgyevics-rend nagykeresztjét, amelyet Sándor király párisi tartózkodása alatt személyesen akart átnyújtani Lebrun-nak.

Ebéd után Károly király Miklós herceg kíséretében az Avala-hegyen megkoszorúzta az ismeretlen katona sírját. Károly király ezután Paul-Boncour volt francia külügyminisztert fogadta.

Párisban is élénk diplomáciai tanácskozások folytak s Laval külügyminiszter hosszas kihallgatáson fogadta Saveanu román képviselőházi elnököt, Cezianu párisi román követet együtt. Az angol Exchange Telegraph értesülése szerint Laval és Cezianu a marseillei merénylettel kapcsolatos diplomáciai lépésekről tárgyaltak. Állítólag ugyanarra az álláspontra helyezkedtek, mint Simon angol külügyminiszter, aki szerint nem volna bölcs dolog az ügyet a Népszövetség elé vinni s ezért a legnagyobb óvatosságot ajánlják Jugoszláviának. A napokban folytatódni fognak a francia-olasz tárgyalások és ezek révén sikerül a helyzet súlyosbodását elkerülni.

Legújabb jelentések a temetésről és a nyomozás új szenzációiról

A legújabb jelentés szerint a gyászmenet negyed háromkor érkezett Topolára, az ottani mauzoleumhoz. Zugtak a harangok, repülőgépek keringtek a Szent György bazilika fölött s dörögtek az ágyuk. Két hatalmas transzparens világította meg a környéket, egyiken

„Nyugodj békében” felírással, a másikon pedig Sándor király utolsó szavaival: „Örizzétek meg Jugoszláviát”.

A kopsorsót csak a családtagok kísérték be a bazilikába. Elöl II. Péter király, akit eddig anyja kézenfogva vezetett, azután Mária román anyakirályné, Karagyorgyevics Arzsej herceg, Pál régensherceg, György angol herceg és a többi rokonok.

A kopsorsót papok vitték be a bazilikába majd bejebb magasrangú katonák is csatlakoztak hozzájuk. A templom hajójában felállított katalálkákra helyezték, amelyet nemzetiszínnű lepel borított. Ennek szegélyét a jelenlevő szerb parasztok sorra végigcsókolták. A ravatal jobb oldalán helyezkedett el a király, eddig anyja, nagyanyja, Pál régensherceg, Arzsej herceg, Károly király, Lebrun, György herceg, Göring és a többi állami képviselők, míg a baloldalon a külföldi követek és diplomaták. Rövid gyászszertartás után a mauzoleum baloldali fülkéjébe helyezték a kopsorsót, Sándor király apjának, első Péternek és Zorka királynénak a kopsorsója mellé. Levitték a mauzoleumba a fehér keresztet, amely a menet előtt haladt. A kopsorsó mögött zokogva haladt az özvegy királyné, míg a kis király csak riadtan tekintett maga elé. Mindenki lehajolt a fejét és némán bucsúzott a halottól. A repülőgépek berregtek s az ágyúdörgés egybevetült a katonazenekarok gyászzenéjével, miközben a templomi kórus megrendítő gyászhimnuszokat zengett. Mély megilletődés fogott el mindenkit és számos diplomata arcán könny gördült végig.

SZIGETI JÓZSEF hegedűhangversenye OKTÓBER 22-én a REDOUT-ban

Az olasz hatóságok letartóztatták a horvát emigráció két vezérét

Rómában az olasz kormány hivatalos közleményt adott ki, amely szerint Torinóban letartóztatták a francia rendőrség által körözött Pavelics Ante dr. ügyvédet, a horvát függetlenségi mozgalom vezérét és Kvaternik Ljont, aki Kramer néven állítólag a marseillei merénylet megszervezője volt. A letartóztatottakat beható kihallgatásnak vetették alá, amelynek során állhatatosan tagadták, hogy bárminemű köztük is volna a merénylet, vagy annak előkészítéséhez. Mindkettőjüket beszállították torinói törvényszék fogházába.

A lausannei rendőrség átvizsgálta azokat az okmányokat, amelyeket a marseillei merénylet pártosai a pályaudvari ruhátárban hagyott málájában találtak. Illetékes helyről származó közlés szerint az iratok között semmiféle magyar utlevél nem volt.

LAVAL NEM MEGY RÓMÁBA

Pertinax az Echo de Paris-ban azt írja, hogy jelenlegi helyzetben nem valószínű, hogy

Laval Rómába utazzék, a meggyilkolt Barthou külügyminiszter helyett, abban az időpontban, amikor Barthou utazását eredetileg tervezték.

EGY FANTASZTIKUS LAPJELENTÉS

A londoni Daily Express Jugoszláviába kiküldött levelezője Bécsből a következő elképzelt torinói ható jelentést küldi lapjának:

Zágrábból azzal a benyomással távozom, hogy az egész jugoszláv irányzat az elhunyt uralkodó bátyját, György herceget akarja trónra léptetni a gyermek Péter király és „három iskolamestere” helyett, ahogyan a kormányzótanácsot gunyosan elnevezték. A Zetnik nevű szervezet, amely ezt az álláspontot képviseli, állítólag nagyon felháborodott amiatt,

hogy a szerbeket csaknem teljesen kizárták a régenstanácsból. Pál régensherceg szerintük félig orosz, angol nevelést kapott és nem is politikus. Felfogásuk szerint György hercegnek a trónról való lemondását a szerb parlament sohasem ratifikálta. Ő volt a háborus párt igazi vezére s az események őt igazolták. Elnyomkodottak nyilvánították, pedig csak beveszvére és szereti a nyílt beszédet. Őt akarják királlyá, mert benne látják az erős kéz politikájának a biztosítását. — György herceg, amint ismeretes, megölte szolgálóját, mert nem volt elég gyors a kiszolgálásban. A háboru előtt őta Nisben őrzik, mint e' mebegetet.

Mint hogy a Daily Express a feltűnést hajhászó angol lapok közé tartozik, bécsi levelezőjének ezt a beszámolóját kellő fenntartással kell fogadni.

most revánsot készít elő, viszont a Kaiser, a híres gyáva, jobb idők visszatérését várja. Doumer elnök meggyilkolása, Albert belga király titokzatos halála, a Dollfuss elleni merénylet és most a marseillei királygyilkosság azt bizonyítja, hogy Németország akciót indított arra, hogy Franciaország barátait eltegye láb alól.

— Egyetlen dolog meutheti meg Európát: szárazon és vízen vesszetzár alá kell venni azt a gyilkosokat tenyésztő telepet, melyet Németországnak hívunk.

*

A fővárosban nem tartják kizártnak, hogy a szokatlan hangu, súlyos vádakat tartalmazó nyilatkozatnak további következményei lesznek.

BUKAREST IS GYÁSZOI

Csütörtökön, Sándor király temetése napján Bukarestben a Domnita Balasa templomban gyászsztentiszteletet tartottak, amelyen megjelent a kormány, a polgári és katonai hatóságok képviselői és a diplomáciai testület. A misét maga a pátr archa celebrálta. 11 órakor régi orosz, most szerb templomban volt gyászsztentisztelet, melyet 12 órakor a fővárosban élő jugoszlávok és a nagyközönség számára megismétltek.

A gyászra való tekintettel a királyi hadgyakorlatokat három napra felfüggesztették. Bukarestben délelőtt 10-től délután 5-ig zárva voltak az üzletek, este pedig a látványosságok szüneteltek.

Tatarescu szombaton a hadgyakorlatokra utazik

Bukarest, október 19.

Politikai körökben feltűnést keltett, hogy Bratianu Dinu, aki Tatarescuval együtt megjelent az orosz templomban tartott gyászsztentiszteleten, mindössze néhány szót váltott a miniszterelnökkel, míg a szintén jelenlevő Bratianu Györggyel hosszasan elbeszélgetett.

Tatarescu szombaton a hadgyakorlatra utazik, ahol több napot szándékszik tölteni.

Bukarestben nyilatkoznak a diplomataik a marseillei királygyilkosságról

Bukarest, október 19.

Az Universul kérdést intézett a Bukarestben tartózkodó diplomatákhoz a marseillei merénylettel kapcsolatban. A válaszokat kivonatolva itt közöljük:

Valerio Valeri pápai nuncius:

— Abban az erkölcsi zűrzavarban, amelyben ezidőszent élünk, elsőrendűen fontos, hogy az ifjú nemzedéket a vallás-szeretet, a kötelességtudás, rend, engedelmesség és a törvényes hatóságok iránti teljes tisztelet szellemében neveljük, hogy a történelem lapjait soha többé ne vérezzék be olyan büncselekmények, mint amilyenek most szomorú szemtanúi voltunk.

Ciolac Antic jugoszláv követ:

Sándor király katonai és országsszervezői képességeinek méltatása után a következőket mondotta:

— Külpolitikai téren Sándor királyt a népek közötti béke szolgálatá fűtötte és ez az igazság képezte alapját Jugoszlávia külpolitikájának is.

D'Ormesson márk, francia követ:

— A két illusztris áldozat sirja előtt vigaszt csak a bizonyosság lehet, hogy folytatni fogjuk azt a politikát, amely számunkra olyan szent volt: a nemzeti egység politikáját a haza drága földjén, a szövetségesekkel szembeni abszolút hűség és a népek közti béke politikáját a külföldön.

Jan Seba cseh követ:

— Reméljük, hogy a kisantant népei szent érzelmekkel meg fogják őrizni a két nagy áldozat emlékét, akik Európa békéjéért áldozták fel magukat.

Robeff bolgár követ:

— A gyűlöletes merénylet, amelynek Sándor király és Barthou áldozatul esett, azt mutatja, hogy Európában még mindig vannak olyan elszánt fanatikusok, akik a legkiméletlenebb eszközökkel is meg akarják akadályozni a megbékélés nagy művét.

Von Pochhammer német ügyvivő:

— A német nép részvéte annál melegebb, mert tudja, hogy a halál abban a pillanatban érte utol ezt a nagy királyt, amikor országa nagyfentosságu követ-kormányokkal járó elhatározás előtt állott.

Galánthy Nagy László magyar követségi tanácsos:

— A rettenetes marseillei büncselekmény a legnagyobb felháborodást és a legmélyebb részvétet váltotta ki a magyar közvéleményből. Az egész magyar sajtó pártállásra való tekintet nélkül kifejezésre juttatja azt a megborzadást, amelyet ez a kriminális cselekedet keltett Magyarországon valamennyi néprétegében. A magyar közvélemény egyhanguan elítéli ezt a büncselekményt.

A JASI FRANCIA KONZUL VÁDÁT EMEL HITLER ELLEN

A Tempo rendkívül érdekes nyilatkozatot közöl Libie tanártól a jasi francia konzultól.

— A marseillei gyilkosság gondolkodáshoz kell, hogy ejtse a francia népet. Mint ember és mint francia, habár gyűlölöm Németországot, mégsem állíthatom volna, hogy Németország gyámoltotta a gyilkosokat.

Az a tény azonban, hogy az összeesküvők nagy részének lakhelye Németországban volt, igazolja azt a feltevést, hogy Németország készítette elő a merényletet.

— Tudjuk, hogy Hitler gyilkos, de nem hittük volna, hogy Róhm meggyilkolását ez a merénylet kövesse. Németország, úgy látszik, azt akarja bizonyítani, hogy nem tud élni, csak háboru által. Miután a háboruban legyőzték,

Életbe lépett Spanyolországban a halálbüntetés visszaállításáról szóló törvény

Madrid, október 19.

A spanyol hivatalos lap tegnap: számában megjelent az az új törvény, amely újra bevezeti a halálbüntetést az összes társadalmi jellegű merényletekre.

Ha a tettes bombát, vagy fegyvert használt s az áldozatoknak halálát, vagy súlyos sérülését okozta, halál jár a fejére. Bizonyos tekintetben az emberölési kísérletre is vonatkozik ez a megítélés. Az asturiai bányavidéken még mindig

nem sikerült a felkelőket leverni. Számuk még most is megközelíti a 20 ezret.

A kormánycsapatok hadműveleteit a hivatalos beállítás szerint, megakasztotta az esős időjárás. Oviedóban, ahol a kormánycsapatok és repülők a bombázással kétszáz ezer pezterányi kárt okoztak, még mindig működik egy forradalmi törvényszék, amely számos halálos ítéletet hozott.

Halottak a mezőn

Kettős gyilkosságot fedeztek fel egy magyarországi községben

Félegyháza, október 19.

Borzalmas bűnténynek jöttek nyomára Taktaköz község határában. A mezőn dolgozó falusiak az Andrássy Géza gróf birtokához tartozó kukoricaföldön egy 20 év körüli férfi holttestére bukkantak. A halott mellett véres kés feküdt.

Azonnal értesítették a csendőrséget és a községi hatóságokat, melyek a vizsgálat során megállapították, hogy a gyilkos

hosszasan dulakodott áldozatával, mielőtt megölte volna. A halott nyakan ugyanis élesen kivehető fojtogatási nyomok látszanak.

A kukoricástól mintegy 3 kilométernyi távolságban egy napraforgótárlóban a csendőrök női holttestét találták. melyen több szurástól keletkezett sebet lehetett felfedezni.

A nyomozás most keresi a két gyilkosság közötti kapcsolatot.

Zavargások voltak Bécs két munkásnegyedében

A hivatalos jelentés csak kisebb incidensekről tud, a letartóztatottak száma azonban meghaladja a kétszázat

Bécs, október 19.

Hivatalos helyről szerzett értesülések szerint az osztrák fővárosban kisebb összetűzésekre került sor, amelyeknek méreteit főleg az amerikai sajtó eltúlozta. A hivatalos megállapítás szerint a hétfőre virradó éjszaka Floridsdorfban, ahol február 12-én, a bécsi szocialista felek idején a legelkeseredettebb harcok folytak,

két heimwehrembert agyonlőttek.

A tettesek Csehszlovákiába menekültek. A merénylettekkel kapcsolatban a hatóságok Floridsdorfban 150, Stadlauban pedig 100 egyént tartóztattak le, nagyrészt kommunistákat és nemzetiszocialistákat.

A tömeges letartóztatás mindenesetre arra vall, hogy a két nevezetes munkásnegyedben komolyabb zavargások voltak.

Belgrádban nyilatkozatot szövegeznek meg a Balkán-államok?

Bukarest, október 19.

A Lupta belgrádi magántávirata szerint a temetés után a Balkán-paktumot aláíró külügyminiszterek Károly király és Lebrun köztesági elnök részvételével tanácskozást tartanak. A lap úgy tudja, hogy nyilatkozatot fognak megszövegezni, melyben leszögezik a kisantant és a balkáni államok elhatározását, hogy

békepolitikájukat tovább folytatják Sándor király és Barthou politikájának a szellemében.

Franasovici közlekedésügyi miniszter ma hosszasan tárgyalt a jugoszláv közlekedésügyi miniszterrel. Hírek szerint a két országot összekötő dunai híd felépítéséről folytattak mind a két felet kielégítő eszmecsere.

SZIGETI

hegedűhangversenyének szenzációs

M Ű S O R A :

1. BRAHMS: A-dur szonáta
2. BACH: Szóló — szonáta C-dur
3. SCHUBERT: Szonatina D-dur
4. ERNST BLOCH: „Vidni”, a Baar Shem ciklusból
5. BARTOK—SZIGETI: Magyar népies táncok
6. SCARLATESCU: Bagatelle en style populaire roumaine
7. SCRIBABINE—SZIGETI: Terc etüd (elsőszőr)
8. STRAVINSZKY: Pertruska Dance russe.

Október 22, hétfő este 9 órakor a REDOUTE-ban.

Jegyelővétel: a pénztárnál és a Brassói Lapok Könyvosztályán.

Kiss Irén közismert, feltűnően szép szalontai uriasszony kétségbeejtő drámája házassági viszontagságokon keresztül, a nagyváradai elmekórházig

Két férje golyó által
pusztult el

Ullőzési mánia
és végre a halál

„Halott férfiak emléke kíséri,
kik azt követelik, hogy kövessem őket”

Nagyvárad, október 19.

Kiss Irént mindenki ismeri Szalontán. Ez a feltűnően szép urileány az impériumváltás utáni esztendőben került Szalontára. Itt számos rokona él még ma is. Ismerősei és rokonai egyforma megdöbbenéssel értesültek arról, hogy Kiss Irén tegnap a nagyváradai elmekórházban hosszas szenvedés után meghalt.

Kiss Irén huszonhétéves uriasszony életét a legfantasztikusabb és legdrámaibb sorstragédiák egyikét vetíti szemünk elé. Ez a különös élet a legképtelenebb és legvalószínűlenebb véletlenek szomorú sorozata. Lepergetjük az olvasó előtt, mint egy filmet.

AZ ELSŐ SZERELEM

Tíz esztendővel ezelőtt Szalontára került egy Fotty nevű szigurancafőnök.

Fotty kis alacsony, kínai arcú kellemes bohém ember volt. Mindenki szerette Szalontán, csak szíveséget tett, ahol lehetett. Fotty a feleségével került 1934-ben Szalontára. Itt lakást vett ki, berendezkedett, úgy látva, hogy áthelyezése végleges lesz. Teltek a hetek. Fottyék társasági életet éltek és egy napon a szigurancafőnök beleszeretett a gyönyörű szép Kiss Irénbe. Kiss Irén először hallani sem akart arról, hogy Fotty udvarlásait elfogadja, de később mind jobban és jobban összemeglekedtek a csunya külsejű, de rendkívül melegszerű emberrel és a találkozásból szerelem lett.

Fottyné levonta a konzekvenciákat és nyomban, ahogy a szerelemről értesült, elutazott Bukarestbe. A szerelmesek úgy látták, most már nem áll utjukba semmi. Fotty megindította a válópórt és úgy döntötték, ahogy a törvényszék kimondja a válást, egybekelnek.

REVOLVER DÖRREN
A SZALONTAI SZÁLLODÁBAN

Néhány nappal a válás kimondása előtt Fottyné váratlanul megérkezett Szalontára, Fotty nem tudta mire vélni ezt a hirtelen érkezést. Felkereste az asszonyt, aki megkérte, jöjjön fel vele a szállodába, meg szeretné beszélni a tartásdíj és a válóper részleteit.

Fotty gyanútlanul ment fel a szállodába, de ahogy beléptek a szobába,

az asszony revolvert rántott elő és többször Fottyra, majd sajátmagára lött.

A férfi nyomban meghalt, az asszony pedig a kórházban halt meg hosszas kínok között néhány nap múlva.

Hosszu időn keresztül egyébről sem beszéltek Szalontán, mint Fotty sziguranca főnök és felesége haláláról. Kiss Irén heteken keresztül buskomoran ült otthon, nem járt idegenek közé s a családja komolyan aggódott, hogy soha többé nem nyeri vissza régi kedélyét.

UJABB SZERELEM
ÉS UJABB REVOLVERGOLYÓ

Az évek azonban meghozták a feledést. Kiss Irén ismét társaságba járt s ismét új embereket ismert meg. Így többek között nagyvonalú sziguranca került egy Andronescu Virgil nevű járásbíróval, aki szintén beleszeretett a még mindig gyönyörű szép Kiss Irénbe.

A szerelemből házasság lett. Kiss Irén lassan belehelyezkedett az új környezetbe, amikor egy reggel Andronescuék szolgálja azzal rohant be a hálószobájában álltókódó Kiss Irénhez, hogy

Andronescu átiott fejfelékszik dolgozószobájának padozatán.

Kiss Irén elájult, úgyhogy kórházba kellett szállítani.

A nyomozást Andronescu titokzatos öngyilkossága ügyében nyomban megindították, de sohasem derült ki, hogy miért lett öngyilkos a fiatal dr. Andronescu Virgil.

ROKONOK, FELEDÉS
ÉS KITÖR A TÉBOLY

Kiss Irént hónapokon keresztül nem lehetett megközelíteni. Ez a kettős tragédia, ami életében érte, teljesen lesújtotta. Nem egyszer öngyilkosságot kísérelt meg. Kijelentve, hogy az ő élete már úgy sem ér semmit. Uldózi valami és ez elől úgy sem tud menekülni, legjobb lesz, ha meghal.

Ekkor rokonai hosszas unszolására Aradra ment. Rokonai minden jóval látták. És már-már úgy látszott, hogy Kiss Irén ki is heverte a kettős tragédiát,

amikor egy napon Kiss Irén berohant barátnője hálószobájába és kijelentette, hogy tisztán hallotta, amint a másik szobában azt mondták, hogy elég egy-két csepp méreg is, az kimarja a belét. Rokoni hiába próbálták lebeszélni erről. Kiss Irén azonnal csomagolt és utazott.

Az uton kitört rajta a téboly. Egy aradi ideggyógyintézetbe szállították vissza. Itt ápolták hosszú heteken keresztül.

Az ideggyógyintézet valamennyire segített a nagybeteg Kiss Irénen, úgyhogy pár hét után visszatért Szalontára a családjához.

Rendőrtisztet akart megzsarolni három kolozsvári magántisztviselő

Egy feljelentés és annak egészen meglepő következményei

Kolozsvár, október 19.

Példátlan, de egyben jellemző zsarolási eset ügyében folytatja a vizsgálatot a kolozsvári ügyészség. Példátlan az eset azért, mert három tulságosan élelmes fiatalember pont az egyik rendőrségi embert akarta megzsarolni, jellemző azért, mert ize egy rendőrkapitány került olyan helyzetbe, hogy alkalmasnak látszott a megzsarolásra.

A dolog tulajdonképpen néhány héttel ezelőtt kezdődött, amikor a Dermata-gyár néhány tisztviselője feljelentést adott be Chendi rendőrkapitány, a kolozsvári rendőrségi bejelentőhivatal főnöke ellen. A feljelentés szerint a rendőrkapitány a bejelentésekért több illetéket szed, mint amennyit a vonatkozó rendelet előír, és a többletet nyilván magának tartja meg. A vizsgálat meg is indult a kapitány ellen, bár látható eredményei nem igen voltak.

Kedden aztán váratlan és rendkívüli fordulat állott be az ügyben. A megvádolt rendőrkapitánynál jelentkezett három fiatalember, névszerint Wallendorff Vasile, Chisu Eugen és Martis Simon. Előadták, hogy ők azok a Dermata-gyári tisztviselők, akik a feljelentést kezdeményezték. Tulajdonképpen szándékuk azonban nem az, hogy a rendőrkapitányt megbüntessék, hanem „keresni akarunk valamit az ügyön”. Amennyiben tehát a „kapitány ur” áldozatkésznek mutatkozik, a feljelentést visszavonják.

Chendi kapitány látszólag belement az ajánlatba. Még alkudozott is. Hosszas vita és érvelések után 30 ezer lejben sikerült megállapodniuk. Ennyi pénz azonban nem volt a rendőrkapitány házában, arra kérte tehát a feljelentőket, hogy térjenek vissza este, addig „összekuparja” a szükséges összeget. A három ifjú eltávozott, Chendi kapitány pedig nyomban érintkezésbe lépett az ügyészséggel. Lani dr. ügyész vállalkozott a zsarolók leleplezésére. Kísérőnek Draghiciu rendőrkapitányt, a bünygyi osztály főnökét vette maga mellé. A két ember elrejtőzködött Chendi kapitány lakásának a bejárata közelében s várta a három jómadarat. Azok rövidesen meg is jelentek s felmentek a lakásba. Nem időztek ott sokáig, gyorsan és derült arccal tértek vissza. De csak a kapuig érülhetek a könnyen szerzett 30 ezer lejnek. Ott elájult

állott az ügyész és a rendőrkapitány.

A gyors igazoltatás után motozás következett és az előre megjelölt 30 darab ezresbankó egy-kettőre előkerült.

A három műkedvelő zsarolót természetesen azonnal letartóztatták. Még magukhoz sem tértek jóformán a meglepetésből, már Arbatei vizsgálóbíró előtt állot-

ROMEÓ A KONYHÁBAN

Julia nem lesz Romeóé, de tovább kosztolhat nála

Prága, október 19.

Modern időkét élünk. Semmi sem tűnik föl lehetetlennek előtünk s a napi pletykaadagolásba már nem kerül bele annak az asszonynak a neve, aki a hagyományokkal dacolva, merészeli munkanélküli férjét „eltartani”. Rezigálnak s talán egy kis belső kárörömmel olvastuk el azt a nemrégiben megjelent apróhirdetést, amelyben

egy diplomás, tulságosan elfoglalt nő olyan férjet keres, aki az egész háztartás vezetését, valamint a születendő gyermekek nevelését (születési fájdalmak nélkül?) elvállalná.

De mi ez a morvaországi, duplatokás, köpecs, kopasztarkóju latin-görögszakos tanár és huszonnyolcéves, bájos, szőke felesége válási kabarejához képest. Hőstünk a szülők elvakult majomszeretete folytán, kereszttségben a Romeó nevet kapta. Egy jólmenő, privát intézetnek afféle „maturák gyártása angróban” tanára volt. De kinek van ma ilyesmire pénze? Mert az érettségi bizonyítvánnyal manapság, legjobb esetben, csak egy házmesteri állásra lehet pályázni. Romeót leépítették. Tacitus és Julius Caesar poros kötetei fölött ásitozott naphosszat. Felesége, aki egy nagy hazai konzervgyárnak a vegyésznöje, megsajnálta a kétségbeesetten lődörgő férjét, de, s ennél a kritikus „de”nél kitűnő gondolata támadt. Ő maga ugyan elég szépen keres, de a megváltozott viszonyok mellett nem tarthat többé szakácsnőt. Nem baj: férje, mint amolyan „anyja szoknyáján csücsülő vitéz”, vakációban diákkorában odahaza elajátította a főzés mégis csak magasabb matematikát igénylő művészetét. Ugyse keres, de majd vezetni fogja a háztartást. Romeó új tisztségében többet és jobbat produkált, mint a Catilina elleni vadbészédek fordításában.

Mosott, vasalt, stoppolt, parkettet vikszelt kőtenyben, tarka cékerral a karján, kofasszonyokat megrémítő szájassággal alkudott a vásárcsarnokban s még hozzá olyan kitűnő szilvásgombócot és sertéskaréjt készített, hogy nincsen arra példa a háboru utáni „díjat nyert konyhatündérek lajstromában”.

A filigrán, kis asszonyka a gasztronómiai élvezetek s soha nem remélt tömegében csakhamar túllépte a szokásos súlyát. A gyár egyik igazgatónöje, dr. M. Julia, negyvenközlöt, mondon kinézésű, szarupápaszemes, agyonfestett, kiálló-pofacsontu nő, garszon életének rendetlen és sovány étkezései közben, nem minden irigység nélkül pillantott az egyre

BOGARAK,

tűcsökök, poloskák, legyek és mindenféle rovarok radikálisan kipusztíthatók a

KATOL

japán rovarpor által.

M. H. Balhazar București, Str. Șelari 7.

Néhány hónappal ezelőtt azonban ismét összevissza kezdett beszélni. Rémképeket látott, állandó üldözésektől tartott, úgyhogy családja beszállította a nagyváradai elmekórházba.

Itt borzalmas hetek és napok következtek. Kiss Irén egy-egy viágos pillanatában elmondotta, hogy

két agyonlőtt férje jelenik meg előtte állandóan vérző fejjel és azt követelik, hogy kövesse őket a másvilágra

Az orvosok már napokkal ezelőtt kijelentették, hogy menthetetlen.

Kiss Irén tegnap esti halálával egy sokat zaklatott különös élet zárult le.

g. i.

Itt aztán hamarosan megtudták, hogy tulajdonképpen mire vállalkoztak. A tagadásnak nem volt semmi értelme s így kihirdették előttük a 30 napos vizsgálati fogságot, amelytől most már csak a vádtanács kedvező döntése esetén szabadulhatnak. A zsarolás törvényes következményeitől azonban most már semmi sem menti meg őket.

A három tisztviselő letartóztatása városszerte nagy feltűnést keltett s mint ilyenkor szokás, egész sereg mende-monda kering a rendőrtiszt elleni feljelentésről, a furcsa zsarolási kísérletről és a kettő egymással való kapcsolatáról.

gömbölyödő vegyésznöre. Az asszonyka kedveskedésből meghívta feleségét ebédre, aki, miután a titok nyitjára rájött, egyre sürűben kereste fel a kitűnő házaspárt. Végül egy szép napon a konyhában krumpit pucoló Romeó kezét megkérte, egy takaros bankettet kíséretében.

Romeó nem sokat habozott s ráállt a válságra mert az új feleség, akinek szintén ő fogja a háztartását vezetni, háromszoros konyhapénzt ígért. A feleség önértében megbántva, beleegyezett a válásba, mert utóbbi időben a „megzavart fejű Romeó” minden ételt megkosztosított. A bíró alig tudta hivatalos komolyságát megőrizni, amikor

„Julia kisasszony” 30.000 korona kárterítést követelt az asszonykától, mert a sok izgalom következtében „állítólag” emésztési gátlásokat kapott.

A bíró, aki gyerekkora óta ismeri a házaspárt, minden ékesszólását igénybe vette, hogy békét teremtsen a felek között. Végül egy salomon-i ítélettel megoldotta a gordiuszi csomót. Romeó nem válik el a feleségétől: Julia viszont a bíróság által meghatározott kosztópénz fejében

Romeóknál kosztolhat élete végéig, de a férjét hitvesi hűségében nem szabad többet megingatnia.

A halgatóság viharos derűltége közben távozott el a két megnyugodott nő Romeó karján, aki csattanós békepuszik kíséretében megsugarta „mind a két Juliának” a boldogító hírt, hogy ebédre mindgyikük duplaadag töltött borjút és szilvásgombócot kap...

Megkezdik az Oroszországba szülő utlevelek kiadását

(Bukarest) A Tempo jelentése szerint a külügyminisztériumban a belügyminisztérium és a sziguranca képviselőinek bevonásával értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy megkezdik a Szovjetországra szülő utlevelek kiadását, egyelőre azonban az átkelelőpontra vonatkozólag még nem döntöttek, mivel ezt a kérdést a vegyes bizottság még nem tárgyalta meg. Addig is azonban minden valószínűség szerint Tiraspolon keresztül veszi fel Románia Szovjetországgal a személyforgalmat

Őszi ültetéshez

ajánunk legjobb minőségben gyümölcsfát, szőlőtőlványi, rózsát, stb. Árjegyzék ingyen!

Gazdasági Tanintézet Faiskolája, Médias. - Telefon 29

Elsodort a gyorsvonat egy munkásokkal telt tehergépkocsit Jüterbognál

Berlin, október 19.

A biatorbágyi merénylettel kapcsolatban so-
kat emlegetett Jüterborg és Treuenbrixen vá-
rosok közötti vasútvonalon borzalmas össze-
ütközés történt. A pályatest egyik sorompó-
ján átkelőjén az elmúlt éjszaka egy teljes
sebességgel robogó vonat meglepett egy át-

haladó tehergépkocsit, amely zsúfolva volt
munkásokkal. A vonat mozdonya felborította
a gépjárművet és hosszú utvonalon végig ma-
ga előtt görgette, amíg az teljesen szét nem
roccsolódott. A tehergépkocsi utasai közül
hat munkás szörnyethalt, nyolcan életveszé-
lyes sebesüléseket szenvedtek. A többi utas is
kivétel nélkül súlyos sérüléseket szenvedett.

Mussolini Izidor a szatmári városházán vagy:

Szatmár, október 19

Az alpolgármester ur kü-
lönös önkényuralma

A városok irattárába eddig szabad be-
járása volt az ügyes-bajos polgároknak.
Megnézhetette a határozatokat, amiket ró-
la és a legtöbb esetben nélküle hoztak,
megfellebbezhette azokat, tudomást sze-
rezhettek arról, hogy mi készül a város-
ban.

Eddig így volt Szatmáron is.

Most — úgy látszik — már másként
lesz.

Ugyanis Dámboianu Izidor, a város
egyik alpolgármestere rendeletet adott
ki, amely szerint ezután senki sem mehet
be a városi irattárba és ha valaki meg
akar nézni egy okiratot, vagy egy aktát,
köteles bélyeges kérvényt adni be a pol-
gármesteri hivatalhoz és a kérvényre
majd választ kap.

Ez a rendelet törvénytelen és sérti a
polgárság érdekeit.

A városi irattárba mindenkinek joga
van betekinteni. Ez törvényes és termé-
szetes polgári jog. A városnak nincs és
nem lehet titkolni valóját. A bizalmas
természetű ügyiratoknak ugyanis külön ik-
tató-hivatala van. Az alpolgármesternek
nincs joga ahhoz, hogy a város polgársá-
gát megfosssa attól, hogy a város ügyeit

vagy a saját ügyeit, amelyek a várossal
kapcsolatosak, így megnehezítse. Nincs
joga ahhoz, hogy új adómentet találjon
ki, mert mi más ez, ha nem új adóment?
Eddig a városi polgár, ha meg akart néz-
ni valamit az irattárban, egyszerűen fel-
ment, az iktató tisztviselőinél beigazolta,
hogy köze van ahhoz az aktához, amelyet
látni akar és minden további nélkül meg
is kapta azt. Most kérvényt kell iratnia,
bélyeget kell a kérvényre ragasztania
és iktatni kell a kérvényt, várnia kell rá
napokig, hogy az ügyiratot megnézhesse.

A rendelet életbelépésének első napján
dr. Medgyessy István ügyvéd meg akart
nézni egy ügyiratot. Medgyessy nem
nyugodott bele a dologba és kijelentette,
hogy azonnal az ügyészre megy és
megteszi a feljelentést a rendelet kiadója
ellen. Végül is bevették a polgármester-
hez, aki erre az egy alkalomra felfüggesz-
tette ezt a szerencsétlen és balkezes ren-
deletet és Medgyessy dr. hozzájuthatott
az iratokhoz.

A város közönsége azt hiszi, hogy dr.
Chereches István polgármester, aki ügy-
véd ember és ismeri a törvényt, eltörli
ezt a lehetetlen rendelkezést és megér-
tetíti az alpolgármesterével, hogy a város-
házán nem lehet kényuralmat teremteni.

Meg akarja tartani fogait?

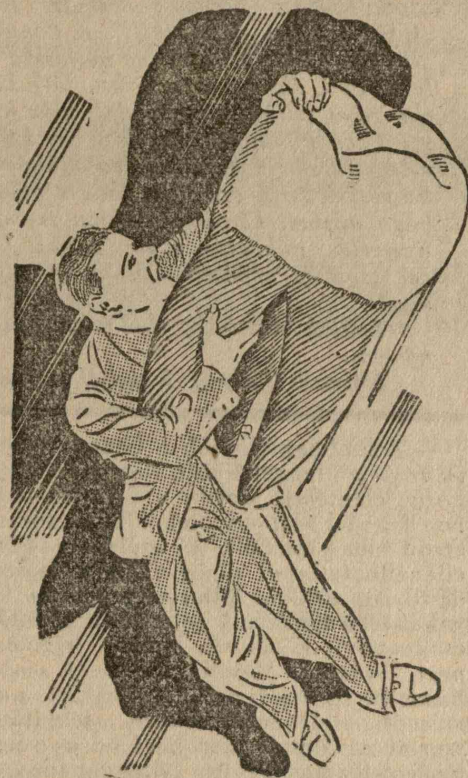
Akkor szem előtt kellene tartania

Szájsav

okozza a

fogrothadást!

ODOL FOGKRÉM
megtartja fogait, mert a
szájsavat leküzdí.

Erős alkalikus hatás, habzó és jól
illanó esszenciák jellemzik az
Odol fogkrémet.

Odol fogkrém nem csak a fogakat tisztí-
tja, hanem inkább kiküszöböli a fog-
rothadás okát a savak neutralizálása
által. Naponta háromszor kellene az
Odol fogkrémet használnia mert alka-
likus hatása a szájsavat leküzdí. Ez
a legegyszerűbb és a legmegbízhatóbb
módszer a fogaknak egész életre való
megtartására.

Mint minden jó az
életben, a szép fogak
is járadék jutalmat.
Használdjon minden
étkezés után Odol
fogkrémet.

ODOL

fogkrém

Tomcsa Sándor riportja

Székelyudvarhelyi panaszkönyv

Hatósági közeg ne legyen indolens. Mindnyájan gyilkosok vagyunk
A megadóztatott holttest

Székelyudvarhely, október 19

Ez évben, közelebből: most a múlt
kedden, Székelyudvarhelyen egybeesett
egy hivatalos ünnep és a hetivásár. Ün-
nep alkalmával a polgár ünnepel, a heti-
vásáron pedig az ünnepre való próbálja
megkeresni. Ünnepelni kell, mert ünnep-
elni hála és kötelesség. Ünnepelni még
akkor is kötelesség, ha az véletlenül ép-
pen hetivásárra esik. Nincs és nem is le-
het senkinek kifogása az ünnepek ellen.
Az ünnep, ha az csendes, békés és ben-
sőséges, az az alkalom, melynek keretén
ben találkozhat az ünneplő és az ün-
nepelt személy, eszme, esemény vagy é-
vforduló. Az ünnephez ünnepi hangulat
kell, ez pedig nem mulik csak a polgá-
ron. A polgár akar ünnepelni, — de né-
ha nem tud, mert a körülmények ellies-
ségeit azt a hangulatot, mely nélkül az
ünnep legfennebb csak kényszerült tét-
lenség. Azon, hogy az ünnepeknek meg-
legyen emelkedett tartalmuk, a külső és
különösen belső ragyogásuk, minden ál-
lampolgárnak, minden kultúrlénynek fá-
radoznia kell. Minden ünnep, legelsősor-
ban is a béke ünnepe és a béke kultur-
tény. Az ünnep ajándék, hála, elismerés,
elmélyedés, találkozás, fény és nyuga-
lom. Most kedden ünnepelte az ország
hálát szeretettel és alattvalói hűségének
spontán megnyilatkozásával Öfelségé-
nek, Károly, Románia királyának szüle-
tésnapját. Eme ünnep most kedde esett
Székelyudvarhelyen kedden van a heti-
vásár. Mármint, ha a hatóság úgy
gondolja, hogy e napon vásárt tartani
ünneprontás, akkor vagy idején adja ki
a rendeletet a környező falvakban, hogy
a hetivásár elmarad, vagy az ünnep reg-
gelén, a város széleiről tért vissza az
árukkal a városba özönlő jóhiszemű tö-
meget, de semmiesetre se járjon el úgy,

amint eljárt most kedden. Ugyhogy min-
den akkor jutott eszébe, mikor a piac
már zsúfolásig megtelt áruval és megtelt
emberekkel, akik hajnal óta cipelték az
árut, lefizették a vámost és lefizették a
helypénzt is és délelőtt tíz óráig abban a
hiszemben voltak, hogy meg lehet tartani
a vásárt. Csak délelőtt tíz órakor ju-
tott eszébe az illetékeseknek, hogy a vá-
sár, az ünnepre való tekintettel nem tart-
ható meg. Miért nem jöttek rá erre ha-
marabb? Azelőtt való nap? Vagy reggel
korán? De mindenesetre a vámost és a
helypénzt lefizették előtte. Miért oszlatták
a vásárt csak akkor fel, mikor már min-
denki eljött, gyalogolt, szekerezett, ci-
pelt és főleg fizetett. Amikor éppen
kezdett venni volna az eladás, a pénz-
nek visszacsépegeése. Székelyudvarhe-
lyen a múlt kedden sirtak a székelyvek.
És ezt bizonyára nem akarta az a felsé-
ges személyiség, ama emelkedett és meg-
érett szellem, akinek éppen a születés-
napját ünnepelték aznap... Nagy hibát
követtek el Székelyudvarhelyen a ható-
sági közegek. Hibát és sértést a király-
lyal szemben.

*

Ti öltétek meg, magyarok! — mondta
egy kisdíák a másik kisdíáknak Székely-
udvarhelyen. Mármint, hogy mi, magya-
rok. En, te, ő, maga, kegyed, ön, vagy:
uraságod — ha úgy tetszik. En, aki visz-
szasompolygok — mert nyíltan mégis
szégyellem — egy megrugott kutyához és
addig simogatom, míg bennem is enyhül
a rugás fájdalma. Te, aki csendesen bal-
lasz életed ugynevezett göröngyös ut-
ján, csendesen, óvatosan, bocsanatkérő-
len, behuzott nyakkal és még a tudódtól
is elvonva a levegőt, nehogy bele akadja-
nak abba, hogy nagyot találtál szipantani
belőle. Te, ki minden reggel hálámat

mondasz, hogy az árokban hálhattál és
ha a falevél megzörren, elborzadsz, hogy
Istenem, Istenem, vajjon mi lesz? Ó, aki
ugy kereng gondolj felett, mint egy meg-
kergült darázs és bizonyára csak any-
nyit is tud a világról. Avagy maga, aki-
nek minden vágya, hogy nyugodtan és
zavartalanul mulhasson el abban az odu-
ban, melyet e pillanatban ritka szerencsé-
je még biztosít magának. És Kegyed és
ön és uraságod és asszonyaságod. Egyszó-
val, hogy mi, illetve ahogy a székelyud-
varhelyi kisdíák mondta: „ti, magyarok
Tényleg, az aljas merénylettel kapcsolat-
ban voltak hangok, melyek a magyarok
szerepét szeretnék volna bele kombinálni
ebbe az eszeveszett és örült rémtettbe. E
tendenciózus hírekre, a magyarság meg-
őrizte nyugodtságát és fölényét. Hogy
mennyre igaza volt, mutatja az is, hogy
a vád belefulladt a kiderített igazságba
és nevétségessébe. Sőt, a magyarság a
nélkül, hogy erre túlságosan törekedett
volna, már elégtételt is kapott a nyugati,
még a francia sajtó részéről is. Ezzel
azonban nincs vége. Ime, itt a folytatás:
Székelyudvarhelyen egy kisdíák azt
mondta a másik kisdíáknak, hogy: „ti
öltétek meg, magyarok”. És ez a kijelen-
tés, a rosszakaratúan elhelyezett hazug
hírek egy megdöbbentő dokumentuma.
Mert mit ér a kiderült és kiderített igaz-
ság, ha egyszer úgy mondták. Ugy mon-
dták az újságok, ugy mondták a rádió, ugy
mondta a papa és bizonyára a mama is,
de a legmegdöbbentőbb, hogy ugy mon-
dta ez a székelyudvarhelyi kisdíák is, Óh,
az igazság útja nem ilyen gyors és sima.
Az el fog akadni, talán már a papánál és
a mamánál. És a kisdíák marad azzal a
tudattal, hogy „ti voltatok magyarok”.
Ezzel indul, ez fogja befolyásolni gon-
dolkozását, felfogását és cselekedeteit is.

En még emlékszem a szerajevói me-
rénylet azon hullámaira, melyek köröt-
tünk, akkori kisdíákok körül hullámoz-
tak ama napokban. Hiszen természet-
esen tudomást kellett szereznünk róla. Az
eset elborzasztott minket is, kivörösödött
füllel tárgyaltuk, rémüldöztünk és kö-
vetkeztettünk. De abban az időben a
magunkfajta kisdíáknak tulajdonképpen
még nem is volt nemzetisége. Emlékszem,
aztán rövidesen rátértünk arra, hogy
mégis megépítjük azt a csónakot, amely-
re már rég fájt a fogunk és senkinek
eszébe nem jutott, hogy Vukovics Gyu-
rinak, a szerb származású levéltárnok
fiának azt mondja: „ti öltétek meg, szer-
bek”.

Ezzel szemben áll viszont az a tagadha-
talan tény, hogy ugyanis vége a világnak...

*

Nem tudjuk, más városban megvan-e
az az adóment, amit a hulla szállítás bizo-
nyos formái után kell fizetni. De nem az-
után a hullaszállítás után, amit némelyek
foglalkozásszerűen üznek, hanem azon
körülmény után is, amikor az illető min-
den üzleti haszon reménye nélkül teszi
meg utolsó útját. Mint hullá. Mármint ha
az illető úgy gondolja, hogy üveges
gyászkozsín hagyja itt e síralom völgyét,
akkor ötszáz lej köteles leszurni a vá-
rosnak. Ha a hullá nem fizet, a hátrama-
radottakon hajtják fel az öt darab szá-
zast. Ezzel szemben azt vetheti a város,
hogy tessék üvegtelen hintóban kocszni
s akkor nincs büntető tarifa. Igen ám,
de ez az adóment rendkívüli ember-
és lélekismerettel, a hiuságra, egy bizonyos
zavarra és megdöbbenésre van építve és
azon pillanatokra, amikor legjobban
érezzük, hogy mennyire semmi a pénz.
Ez az ötszáz lej a végtelenség és örökké-
valóság megadóztatása. És örök a sír és
végtelen a hiuság és örökkön-örökké les-
bárat. És ebből az alkalomból, gyorsan,
amíg még tehetjük, gratulálunk is a vá-
rosnak. De, bár megfelelően kiabrándul-
tak vagyunk és rég tudjuk, hogy a pénz-
szerzés nem tűr szüneti mentalitást, még-
is úgy állunk eme ötszáz lej mellett, mint
egy hullá mellett.

Állunk, nézzük, nem értünk belőle
semmit és a saját — ötszáz lejünkre
gondolunk...

HIREK

A gyermek századában

Ovodába akarom adni a fiamat. Részint akarom, részint muszáj. Akarom, mert lelkiismeretes anyának tartom magamat, aki tisztában van a gyermekével szemben vállalt kulturális kötelességével. Fejem megtömtömtem pszihopedagógiával, ismerem a kollektív nevelési rendszer előnyeit és világosan látom, hogy az egyke bűn, amit csak a gyermeki közösségbe való beillesztés ellensúlyozhat. Mindez nem nagyképű megmondolás, hanem komoly érv az ovoda mellett. Tehát akarom, ez a napnál világosabb. De még ennél is világosabb, hogy: muszáj. (Milyen csunya szó ez a „muszáj”, a hangzása a fület hasogatja s mégis milyen egészen, milyen erővel fejezi ki a lényegét.) Az ovodába már régen be kellett volna íratnom a gyereket, de valahogy minden kulturáltságom ellenére, megmagyarázhatatlanul vonakodtam a döntő lépéstől. Még szépen süt a nap — gondoltam — milyen jó lehet még egy kicsit gyermeknek lenni. Sajnáltam megzavarni örömeiben, ami belátom ostoba gyengesség és következetlenség volt, mert rendnek kell lenni és ez alól senki sem lehet kivétel. Akkor még nem tudtam, miért vonakodom az ovodától, ettől az áldásos intézménytől, de azóta néhány keserves tapasztalat igazolta látnoki képességeimet.

Kezdődött pedig azzal, hogy elindultam ovodát keresni. Körzet és számozás szerint kerestem a tudás és bölcsesség forrását. Közben némi elégtétellel állapítottam meg, hogy szerveztettek és rendezettek vagyunk, hogy pontosan felcődülzött skatulyába tartozunk. Miért, hogy mégis mint kevésbé ismerjük ki magunkat ebben a példás rendben?

Végre megtaláltam, sáros mellékutcában. Nevezzük X/3.14-nek, fiam jövőd örömeinek színhelyét. Belépek. Szűk előszoba sok ajtóval és vastag konyhaszaggal. Innen, mellékhelyiségek izesztó közelségéből nyílik a gyermeknek paradicsoma. Ide osztottak be, ide tartozunk. Pont. Pillanatnyi gondolkodás után benyitok. Nagyobb fajta szoba, szürke, félsötét, szomorú. Benne huszonöt-harminc gyermek. Ülnek az asztaloknál. Szinte látom, ahogy apró tüdejük nehezen szedi köbcentiméterre kimért levegőt. Levegőt, ami már nem oxigén és nitrogén, hanem valami sült, töményebb kémiai keverék. Anyag, amit harminc gyermek és az óvónő sürített három óra alatt mérgeggé. Nézem a kicsi sapadt arcokat, félénk szemeket, a jövőd, a megálmódott harcos generáció helyett, megfélemlített egészségtelen emberpalántákat. Nagy ablakos, napfényes termekre gondolok, vidám, boldog gyermekcsapatokra, amilyenek voltak néhány évvel ezelőtt nyugaton, mielőtt végleg ránszakadt a középkor. De már jön is felém a félelem, a ború kuforrása: az óvónő. Testes, idősebb hölgy, villogó szemekkel. Erős és elszánt, harminc gyenge jószág csak egyetlen foghegyére elég. Hangja szigorú, ahogy megkérli, mit akarok. És én csak nézem, tehetetlen elképedéssel és nem tudom megmondani, mit akarok. Félek tőle és ellejezem, miért jöttem. Mint mikor először küldtek a sarki fűszereshoz és egész uton csak hajtogattam: kettőért bors, háromért paprika és mégis, mikor beléptem, csak álltam bután és nagyon szégyeltem magamat. A fejem üres, nincs benne semmi. Talán nem is ide akartam jönni. Igen, egészen biztosan tévedtem. Nem nézhet így ki 1934-ben, Montessori, Adler és a többi pedagógus után a „gyermek századában” egy modern ovoda. Bocsánat, tévedtem, mormolom és sietek ki a friss levegőre.

Kivülről még egyszer megnézem a házat. Utca, házszám, pontos. Hát ide küldjem, ide kell küldjem a gyereket? Nem lehetetlen, nem ordító igazságtalanság, hogy tudatosan magam ártok neki. Hogy szemébe én lopjam azt a félénk rémült kifejezést, amit jól láttam a többiek szemében. És mit mondjak, ha egyszer rámnéz és megkérdezi: miért? Hol kezdjem, hogy magyarázzam meg ezt a „muszájt”. Nem beszélhetek a házésszel rendszerről, iskolapolitikáról és Angelescuról. Nem magyarázhatom meg, hogy sötétség van körülöttem, mind nyomasztóbb és mind sűrűbb sötétség, hogy sokmindenre jut csak éppen szép ovodákra és okos iskolákra nem. Hogy ők így kellenek, mert így lesznek igazán jók ágyútöltelékek. Sápadtan, véznán, csak maguknak és nekünk fájnak, de ki törődik a mi fájdalomunkkal.

Pedig kérdezni fog. Biztosan tudom, hogy rámnéz és kérdezi fog. Mert így neveltem, mert én akartam, hogy bátor, értelmes és tudatos legyen. Akartam, hogy ne fogadjon el dolgokat, ahogy vannak, legyen nyitott szemre és merjen saját fejével gondolkodni.

Az Egyesült Államok számos városában vállaltak a „Gyors házasság” zavar, kérdésködések nélkül” jelszóval. Egy másik jelszó a vállalatnak: „Házasság két perc alatt!” A vonatokon ilyen tartalmú hirdetések olvashatók: „Ha ide és ide érkezik, ne mulassza el az X. utcában lévő házassági irodánkat felkeresni. Bármikor szívesen látjuk! Permanens szolgálat! Tekintse meg a híres-nevezetes patkót, amely alatt már huszezer párt eskettünk!” A valóság azután mégis kissé különbözik ezektől az ígéretektől, amennyiben a házassági okmányok megszerzéséhez az illető vállalatoknak 10–15 perc van szükségük. Sok városka megelégszik azzal, ha csak a főlegény jelenik meg, vannak azután esetek, hogy írásbeli kérvény alapján is esketnek. Az amerikai tisztviselők, akik, mint ismeretes, választás útján jutnak hivatalukhoz, a formalitások lehető mellőzésével egyrészt népszerűségüket növelik, másrészt egy kis mellékeresetre tesznek szert.

Boldog Amerika, ahol még a házasság megkönnyítésével a népszerűséget lehet növelni.

Nálunk ilyesmit legfeljebb a válás megkönnyítésével lehetne.

— Borzalmas viharok a Csendes-óceán és az Aegei tenger fölött. Newyorkból jelező jelentések szerint a Csendes-óceánon fekvő Fülöp-szigetek fölött irtózatosszerű vihar tombolt. A szélvihar ereje ellenállhatatlanul söpör végig a szigetországon, erdőket, ültetvényeket és falvakat téve tönkre. A jelentések egyelőre csak annyit közölnek, hogy a szigetcsoporthoz fűzős, Manila körül 41 ember meghalt, 51 ezer pedig hajléktalanul maradt. — Athénből érkező jelentések szerint az elmúlt éjszaka Cyprus szigetére irtózatosszerű felhőszakadás és vihar okozott óriási károkat. Az orkán elpusztította Korynnia városnak azt a negyedét, amely a tengerparthoz közel fekt. A vihar több török imaház tornyát ledöntötte és több háztetőt elsodort. Egy középiskola udvarán egy lezuhanó gerenda két diákot ütött agyon. A kikötőben a hullámvérés olyan erős volt, hogy négy halászbárka elsüllyedt.

SANDOR KIRÁLY
HALOTTI MASZKJA

— Adóstrom az aradi ügyvédek ellen. Aradról jelenti tudósítónk: Az aradi pénzügyigazgatóság adóbehajtó offenzívája ezúttal az ügyvédek ellen fordult. A hét folyamán 50 aradi ügyvéd irodájára tüztek ki árverést. Többeknek sikerült a pénzt kölcsönözniük és így megmenekülhettek a végrehajtók szigora elől. A legtöbb ügyvéd irodaberendezését azonban elhordták a végrehajtók. Hírek szerint az aradi ügyvédi kamara interválnál készül a pénzügyminiszteriumnál.

— Tutsek Piroška újabb sikere. Tutsek Piroška, a budapesti M. Kir. Operaház művésznője, újabb dícsőséget szerzett Brassónak, mely büszkén vallja őt magáénak. Legutóbb a Trisztan és Izolda című opera Brangene szerepét énekelte, óriási hatást váltva ki a budapesti operát megöltözött közönségből. A budapesti lapok a legteljesebb elismerés hangján méltatják a kiváló erdélyi művésznő legújabb teljesítményét. Az Újság ezeket írja: „Az előadás másik érdekessége az új Brangene volt. Tutsek Piroška énekelte ezt a minden tekintetben nagygényű szerepet s alakításával általános meglepetést keltett. Szép hangját s muzikális, intelligens énekét ismertük már, de nem hittük volna, hogy ezt a nehéz feladatot, amely alaposan próbára teszi minden énekes tehetségét és tudását, ilyen jól fogja megoldani. Ertelmesen, stílusosan deklamált, gondosan árnyalt és színezett, szépen frazírozott s kifejezően is játszott. Ezzel az alakításával megmutatta, hogy még sok értékes képesség rejtőzik benne, amit gondos vezetéssel

Akartam, hogy vonjon felelősségre és amikor feladni kell az első lépésnél, megakad minden. Minden, ami elméletben olyan szép és olyan egyszerű volt.

Mit tegyünk, hol és hogyan neveljük őket, hogy hidaljuk át az ordító ellentéteket? Vigasztal, hogy mindenfelé, ezrek és ezrek kénytelenek mérgezni gyermekeiket? Vagy dobjuk félre Freudot és Adlert, pedagógiát és képzelet kollektivitást, temessük el vá-

mind felszínre lehet hozni.” A Magyar Hírlap a többiek között ezt írta: „Az új Brangene, Tutsek Piroška, igen jól bevált a szerep úgy hangbeli, mint zenei és színészi részében.”

— Nincs kenyerem, állást kérek. Ez a mottója, ez az indoklása annak a száz kérvénynek, amely a szatmári városházára befutott. Hivatalosan még nem ürültek meg az állások. Csak annyit történt, hogy a nyelvvizsga előtt huszonkét, idősebb, kisebbségi tisztviselő beadta nyugdíjaztatási kérelmét. Erre a huszonkét helyre már most, mielőtt a nyugdíjaztatások megtörténtek volna és mielőtt a pályázatokat a megüresedett állásokra kiírták volna, száz pályázat érkezett be. Százán pályáztak. Főleg románok. Csupa fiatalember. Csupa kenyértelen ember. Nincs kenyerem, huszonöt éves vagyok, katonai kötelezettségemnek eleget tettem: kérek állást. Ennyi, csak ennyi van a kérvényben. Ma még csak száz kérvény futott be. Holnap még száz, még ezer jön. Indokolás nem kell. Nincs kenyér. Ennél szörnyűbb indoklást nem lehet leírni. Minden ezért történik. Kell a hely, kell a kenyér, ha nincs más, akkor a kisebbségiek kenyere kell. A város takarékoskodni akar. A huszonkét megüresedett helyből csak néhányat akar betölteni. A százból kilenvenen tovább dühöregthetik az örök refrént: nincs kenyerem, kérek állást. A gigászi kórusban, szerényen, csak a kontrabasszust meri fújni az a sok-sok kisebbségi öreg és fiatal, aki csak azt fújhatja, hogy nincs kenyerem. A refrén második részét: kérek állást, már nem is meri fújni. Hasztalan volna. Ki is hallgatná meg?

— Új főnököt kapott a magyar Nemzeti Bank bankosztálya. Budapestről jelenti: A magyar Nemzeti Bank igazgatóvá illeszt tartott! Sajnálattal tudomásul vette, hogy Tabakovics Dusan, az igazgatóság tagja, egészségi állapotára való hivatkozással, benyújtotta lemondását. Az igazgatóság eleget tett Tabakovics ama kérelmének, hogy nyugdíjazza. Az igazgatóság Polder N. János igazgatót nevezte ki helyébe a bankosztály főnökévé.

HATUJJI EMBEREK VÁROSA

A természet szépségei kiszámíthatatlanok és néha ugyancsak megréztálja az embereket. Kinában csodájára járnak egy férfiúnak, akinek hátul, a tarkójánál egy hatalmas szarv nőtt ki. Bulgáriának híressége a százketéves parasztság, a kinek hosszú, hófehér szakállja van. Az óriások éppen úgy a természet sajátosságai teremtésményei, mint a törpék, vagy amilyen rendellenes furcsaságok a néha előforduló állati korcs-születések, a kétféjű birkák, a háromlábú kacsák. Egy newyorki laboratórium büszkesége az apró teknősbéka, amelynek két, teljesen kifejlett feje van. Bandera texasi város lakosságának 17 százaléka mindkét kezén hat-hat ujjal születik, holott a statisztika szerint átlag minden negyvenháromezer újszülött közül egyetlen egyenél szokott ez a rendellenesség előfordulni. Bandera lakossága azt bizonyíthatja, hogy az ilyen természet rendellenességek öröklhetők.

— „Csak ötven év múlva bontsák fel, hogy szüleim ne részesüljenek az örökségből.” Jasi-ból jelentik: Feltűnést keltő örökösdési ügy kelt nagy érdeklődést. Amerikai jelentés szerint Newyorkban felbontották Bosznánszki Wolf végrendeletét, aki hatvan évvel ezelőtt vándorolt ki Jasi-ból Newyorkba és hatalmas vagyon maradt utána. Bosznánszki közjegyző-

gyainkat és álmait: gyermekeinkben egész emberré lenni? Fordítsunk hátat haladásnak és kulturának és már csak egyetlen kérdésünk legyen: engedjék el nekünk a tanulást, ne „muszájjon” végigenni a tudás alját, ha az ilyen keserű. Engedjék meg nekünk, hogy kicsapjuk őket a mezőre, a kék ég alá, meny-nyei tudatlanságban legelni. A célnak így is meg fognak felelni.

Látó Anna

ABLAK

nél helyezte letétbe végrendeletét, azzal a meg-hagyással, hogy csak kiállításától számított ötven év múlva bontható fel. Az időpont lejárt és most derült ki, hogy Bosznánszki azért kötötte ki ezt a feltételt, hogy szülei, akik kitagadták, ne részesülhessenek az örökségből. Bosznánszki „bosszúja” sikerült, mert szülei már régen nincsenek életben. Tizenhat rokona, akik Lengyelországban és Romániában élnek, Henry Torres hírneves párisi ügyvédet bízták meg a hagyatéki eljárás megindításával. Bosznánszki hagyatéka óriási vagyon: nyolcvanmillió dollár, tehát körülbelül kilencmilliárd lej értékű petróleumföld, számos épület, gyár és malom.

Kongresszust tartanak a kereskedőtanácsok

Bukarest, október 19.

Október 25-én az ország összes kereskedőtanácsai (Sfatul negustoresc) kongresszust tartanak a Ploesti melletti Breaza de sus községben. A delegátusok elszállásolására már megtették a szükséges előkészületeket.

— Ki sikkasztott?... Ki hamisított? Csik-szeredáról jelentik: A közbirtokosságok ellenőrzésével megbízott szövetkezeti központ még évekkel ezelőtt 180 ezer lej kölcsönt folyósított a csikszenttamási vagyonszövetségnek. Többeszi sűrűtésre sem tudták a pénzt visszakapni, mire értesítették a belügyminisztériumot, ahonnan vizsgálatra a csikszeredai főispánságra osztották ki az ügyet. A vizsgálat során azután csinos kis sikkasztás és okirat-hamisítás került napvilágra. Amint a számlanyolcvanezer lejes kölcsön hova fordítását a telről-telre átvizsgálták, kiderült, hogy egy tizenötezer lejes összegről két nyugta is szerepel és egyik — hamisított! Benke vármegyei főszámvevő megállapította, hogy Solnai jegyző fizette be a kérdéses összeget, erdőszítési céllal, a Jiga Dumitru főerdőőrnek. Ugyanilyen címen még egy kifizetést könyveltek el, de az erről szóló nyugta hamis. Ugy a jegyzőt, mint a főerdőőrt törvényszék elé állították, miután, a vádirat szerint, alapos a gyanú, hogy közösen követték el a sikkasztást és a hamisítást. A csikszeredai törvényszék most tárgyalta le az ügyet. A két vádlott vallomásaiban egymásra igyekezett hárítani a felelősséget. Az ítélet kihirdetését későbbi időpontban halasztották.

— Nehéz székelésben szenvedők, akiknek gyakori fejfájás, mellnyomás, szívdobogás, gyomorműködési zavarok és különösen fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, repedések, előesés, polipus, sipoly, szűkület — teszik az életet nehezzé igyanak reggel és este negyelpóráig természetes „Ferenc József” keserűvizet. Klinikai vezető orvosok igazolják, hogy a Ferenc József viz műtétek előtti és utáni időszakokban is igen kedvelt, nagyrésztől hashajtó.

Mindig a vendégnek van igaza

Amerikában vannak a világ legnagyobb, legkényelmesebb és legpazarabb berendezett szállodái, ötmillió dollár felár szik a hoteliparban és így nem lehet csodálkozni, hogy külön tanfolyamokon is koláztatják a szállodai személyzetet.

Egy ilyen newyorki iskola tankönyvében olvassuk az ideális szállodai alkalmazott három leglényegesebb paragrafját:

1. Egyetlen szálló sem élhet meg vendég nélkül. Éppen ezért a szállodai személyzet legelőnyösebb kötelessége, hogy a vendéget tökéletesen kiszolgálja.
2. A szállodának egyelőre eladó portakája van: a kiszolgálás. Az a szálló, amely rossz kiszolgálást ad, rossz szálloda, az a szálló pedig, amely jó kiszolgálást ad, jó szálloda.
3. Jegyezze meg magának, hogy a vendégnek mindig igaza van. Éppen ezért a vendégnek mindig igaza van. Ne mondja azt a levest, hogy meleg, ha a vendég azt hidegnek érelelmezi. Ne mondja a vendégnek, hogy csak egyszer csengettél, ha ő azt állítja, hogy már háromszor csengettél.

Amint láthatjuk, az amerikai alkalmazottak kiskáléja igen egyszerű és mégis nehéz megtanulni. Jó volna, ha olvasóinknak a téli üres napokon a balatoni szállodások...

★ Az új váltótörvény, teljes román szövegét közreadták dr. Gáspár Gyula és dr. Várkonyi Ödön ügyvédek. Ara 50 lej. Kapható a Brassó Lapok könyvtárában, Brassó, Kapu utca 56–58., az udvarban.

K Ö Z G A Z D A S Á G

A devizakorlátozások
következtébenKifogyott a pamutfonal
a romániai piacon

Anglia és Olaszország beszüntette, Franciaország és Belgium erősen korlátozta a romániai eladásokat. Ujabb 15 százalékkal drágultak a pamutárak. Szövetekben 6 hetet késtek már az eladások. Esett a selyem ára. Trikotázsárakban a pamutcikkek drágultak, a gyapjucikkeknek nincsen ára

Bukarest, október 19.

A belföldi textilpiacon, a szezon beálltával, egész sereg olyan esemény van, amely a szakembereket teljesen indokolt aggodalommal tölti el. A különböző behozatali korlátozások és devizaneheztségek egyszerre kezdik megérlelni a gyümölcsüket. A belföldi piacon kifogyott a pamutfonal, amely egyik legnagyobb cikke a román kereskedelmi és ipari tevékenységnek. Ha itt-ott akad is néhány kisebb tétel, de a behozatal majdnem teljesen szünetel és a belföldi cégek hiába fordulnak a külföldi gyárak képviselőihez, vagy a saját számlára dolgozó fonalimportkereskedőkhöz, nem kapnak árut.

Az áruhiány egyedüli oka az, hogy a külföldi gyárak most már semmiképpen sem szállítanak Romániába, ha nem kapják meg előre a pénzt.

Angliából a pamutfonalbehozatal teljesen szünetel. A franciaországi fonódák csak egészen kis tételeket szállítanak még és be akarják szüntetni az eladást Romániába a belgiumi gyárak is. Olaszországban maga a kormány tiltotta meg a fonódáknak, hogy újabb árut adjanak hitelbe romániai cégeknek, amíg az a sok befagyott lírakövetelés, amelynek ellenértéke a kliringszámlán fekszik, átutalási lehetőség nélkül, be nem folyik hozzájuk.

lárduzó irányzatot mutatnak. A vezetőgyárak egyelőre 5 százalékkal drágítottak és példajukat minden valószínűség szerint követni fogja a többi üzem is. Különösen a pamutárunknál szilárd a piac, a fonalhiány és a behozatali nehézségek miatt.

Azok az angrosszisták, akiknek van tőkéjük, erősen vásárolnak, mert azt remélik, hogy az árak további emelkedése esetén tekintélyes nyereséghez jutnak.

Ez a reménység annál indokoltabbnak tetszik, mert közben a detailisták részéről is megindult a kereslet téli áru iránt, viszont a gyáraknál a készletek alaposan megcsappantak.

Ezzel szemben a gyapjutrlikotázások sohasem voltak olyan olcsók, mint most.

Ebben a szakmában ugyanis nagyon kevés a komoly tőkével rendelkező vállalat és így az üzemek legtöbbször kénytelenek az áruját olyan

áron eladni, amilyent a vevő akar, csak hogy a további termelést biztosítsa. A közönséges komercéru kilójáért ma 550 lej kapnak a gyárak. Ez az ár, ha figyelembe vesszük a magas gyapjúárakat, még jóformán az önköltséget sem fedezi, mert hiszen egy kiló gyapjúfonal egymagában 370 lej, amiből 10 százalék a gyártás közben keletkező hulladék, vagyis ez újabb 37 lej költség, míg maga a munkadíj legalább 120-160 lej, összesen tehát egy kiló áru magának a gyárosnak 527-567 lejébe kerül, minden más rezsit nem számítva. A jelenlegi helyzetet tarthatatlannak minősítik a gyárak és azt remélik, hogy a hideg idő beálltával az árak javulni fognak, ellenkező esetben igen sok gyapju-trikotázszütem kénytelen lesz megszűnni. Különösen teljes az üzletelenség férfiaruban.

A harisnya elég jó cikk volna, de az eladás ennél is sokkal gyengébb, mint volt tavaly ilyenkor. Az árak mégis szilárduló tendenciát mutatnak.

akárcsak a pamutharisonyál is, mert a legtöbb gyár részint nyersanyaghiányért, részint pedig azért korlátozta a termelést, mert nem akarta, hogy megismétlődjék a múltévi állapot, amikor annyi áru került a piacra, hogy mindenki ráfizetett. A nyersanyaghiányt különösen a magukon segíteni nem tudó kisebb üzemeket bénította meg. Ezek most arra kérdnek berendezkedni, hogy eddigi vevőiktől kérnek pamutot és gyapjút, amelyet rendkívül olcsón dolgoznak fel készáruvá nekik.

Bányai Ernő

Áruváltók, amelyek 6-10 hónapja lejártak

Egyedül még Csehszlovákiából lehet pamutfonalat venni, mert az ottani gyárak között versenyt robbant ki és egyes kisüzemek olcsóbban adják a fonalat, amit a nagyobb cégek kénytelenek követni. Ez most jól jött a román fonalimportnak, mert

az olasz fonódák állásfoglalása után azok a cégek, amelyeknek nagyobb kötések voltak olasz fonatra, sietve átírták behozatali engedélyeiket Csehszlovákiára.

Az első nyolc vagon pamutfonal, amelyet ilyen átírtott autorizáció alapján vásároltak, meg is érkezett már Bukarestbe. A baj csak az van, hogy a kontingentálási tárgyalások elhúzódása miatt a kormány beszüntette a behozatali engedélyek átírását.

Arra vonatkozik, hogy a külföldi gyárak mennyire nem képesek az árujuk ellenértékét megkapni, jellemző az egyik bukaresti képviselői cég beismerése, hogy most is vannak a birtokában olyan váltók, amelyek még április 30-án lejártak és a gyárak, amelyeknek szállították az árut, nem képesek rendezni ezeket a váltókat. Kereskedők részéről kapott váltók között olyanok is vannak, amelyek

még januárban lejártak és kilátás sincs pénzre. Nem lehet csodálkozni tehát, ha a külföldi fonódák megunták ezt az állapotot és inkább nem szállítanak. Ez a magyarázata annak, hogy nincsen pamutfonal a piacon és hogy

a pamutszövődék a tavaszi áruknál újabb 15 százalékos áremelést léptettek életbe. De még a magas árak mellett sem szívesen adnak el,

mert nem lehet tudni, hogy az utánpótlásnál nem fognak-e sokkal jelentősebb árkülönbségek mutatkozni és akkor a gyárak ráfizetésével dolgoznának.

A pamutpiaci helyzettel kapcsolatban még fel kell említenünk azt a tényt is, hogy több bukaresti cég az utóbbi hónapokban élénk kereskedelmi összeköttetést épített ki a spanyol textilgyárakkal,

amelyek már mintaküldeményeket is szállítottak. A közbejött forradalmi események miatt azonban ez a kezdődő üzleti kapcsolat teljesen megszakadt Románia és Spanyolország között.

Megakadt az inkasszó a meleg miatt

A gyapju- és posztópiacra általános a panasza a szeptemberi és októberi lejei rossz üzletmenet miatt. Ebben a hat hétben olyan gyenge volt az üzlet, hogy messze mögötte maradt a tavalyi őszi indulásának.

A detailisták ellátták ugyan magukat bizonyos mértékben áruval, de a meleg időjárás következtében nem tudtak eladni.

Emiatt az inkasszó terén komoly megakadás állott be. Az árak tekintetében nem egységes a piac. Bizonyos férfiszöveteknél egyes gyárak 10-15 százalékkal csökkentették az árakat.

A gyárak legtöbbje már kijött a tavaszi kollekcióval, amely több új cikket hoz. Különösen erősen dolgozik a brassói Scherg-gyár, a kizárólagos mintájú anyagokban. A női szöveteknél a külföldi gyárak képviselőinek közlése szerint, majd minden gyár főképpen Streichgarn-áru iránt mutat érdeklődést. Ebben a cikkben nagy a kereslet, különösen pedig az idegen anyagokkal (celofán, nyulsőr, fantázia-fonalak, kreppfonalak, bouclée, stb.) kevert gyapjufonalak, valamint a vigonyból készült Streichgarn iránt.

Megint 52 lej a krepdesin

A selyempiacon, habár a szezon kellősközépen vagyunk, a múlt hónapban tekintélyes áremelés állott be műselyem-krepdesinben, amelynek nagyban árá Bukarestben ismét 52 lejre esett, holott a nyár derekán feltornázták már 68 lejre. A mostani áresés elsősorban annak tulajdonítható, hogy a kevés tőkével dolgozó üzemek minden elfogadható áron igyekeznek értékesíteni a termeléseiket, mert kell nekik a pénz nyersanyagra, bérekre.

A bukaresti piacon élénken kommentálják a „Vénus” selyemgyár másfélmillió eladását, amelyet közvetlenül a fizetésképtelenség bejelentése, illetve a kényszerűségességi kérés benyújtása előtt eszközölt.

Állítólag azzal a céllal, hogy a pénzzel néhány sürgős esedékességét rendezhesse, nehogy elhárítsa a támadjanak a kényszerűségességi eljárás körül. Ez a tétel, valamint részben a „Séta” és a „Record”-gyár erőszakolt eladási nyomtáka le a krepdesinárakat.

Tudni kell, hogy a legtöbb bukaresti selyemgyár teljes üzemmel dolgozik és három schichtet foglalkoztat. Ezt kizárólag azért teszi, hogy kihasználja a szövőskéit és elossa a termelt mennyiségre eső önköltségeket. Csak hogy másfelől viszont a többlettermeléssel lejár az árakat és így semmit sem nyerne a termelési költségek viszonylagos csökkentésével. Tulajdonképpen nincs is túltermelés, csak az a helyzet, hogy a selyem nem olyan cikk, amelyben állandó legyen a kereslet és egykor az értékesítési lehetőség, emiatt azután

a tölkeszegény vállalatok kénytelenek olyankor és olyan árak mellett eladni, amikor nincs kereslet a selyem iránt és így nem is fizetik meg.

OLCSÓBB LETT A TERMÉSZETES
SELYEM IS

Körülbelül ugyanez a helyzet a természetes selyemnél is, amely Páris kezdeményezésére, ismét erősen kezd divatba jönni, mert a nyersanyag rendkívül olcsó. Tíz évvel ezelőtt a természetes selyem ára még 100-120 svájci frank volt, ma viszont még tízedrészébe sem került. Ez

az óriási áresés lehetővé tette, hogy sorra alakuljanak kisüzemek, amelyek még jobban rontják a piacot.

Legutóbb például újabb 30 százalékkal esett a természetes selyem ára, de ugyanakkor belföldön a komercéruknál is 20-25 százalékos áresés következett be, holott a nyersanyag olcsóbbodása legfeljebb 10 százalékos olcsóbbodást tett volna indokolttá, mert a selyem behozatali váma és forgalmi adója kétszerannyi, mint amennyit maga a selyem ér.

Természetes, hogy a selyemből készült újdonságok és speciális cikkek ára nem éri meg az áresést, mert ezeknél nem az anyagot fizeti meg a vevő, hanem a divatot.

SZILÁRD A KÖTÖTT-SZÖVŐTTÁRU-
PIAC

Kötött-szövöttárakban október eleje óta valamelyes élénkülés vehető észre. Az árak szil-

Külföldön csik az ólom, a cink és a
fémek ára, nálunk — emelkedik

Bukarest, október 19.

A belföldi fém piacon ugyanazok a panaszok vannak, mint minden szakmában: nincs áru és az a kevés, ami kapható, természetesen nagyon drága. Ez annál súlyosabb, mert másfelől éppen a kontingentálás következtében a fémipari üzemek rendkívül erősen vannak foglalkoztatva. Azokban a fémekben, amelyek kontingentálva vannak, az utóbbi időben árhullámszerűen következett be lefelé menő tendenciával. Így például az ólom ára külföldön előbb lement 10 angol shillingre, majd visszajavult 10 és háromnegyedre. Belföldön az állami bányászati vállalat, a RIMMA, miután nincsen konkurenciája, különösen mert az ország másik ólomtermelő vállalat, a nagybányai „Phoenix” nem nyomja le az árakat, az ólom árárt 840 lejre felemelte 970 lejre kilónként.

A cink ára két hónap alatt 14 shillingről 10.25 shillingre ment le, de ezt az olcsóbbodást a belföldi cinkfeldolgozó üzemek alig tudták kihasználni az ismeretes behozatali és devizaneheztségek miatt.

Nagyon érdekes helyzet alakult ki a fém piacon a rézben. Külföldön a Standard-réz ára 25 és fél shilling. Belföldön minimálisan 23-24 lej kérnek a réz kilójáért, mert nincsen áru. Ha az érdekeltek hivatalos árfolyamon devizához tudnának jutni, az idegen réz csak 14 lejbe kerülne, sőt 40 százalékos valutafelár mellett is csak 19 lejbe. De a devizaneheztségek miatt a kedvező külföldi árakat nem lehet kihasználni, a belföldi kereskedők viszont erősen tartják az árakat, miután kevés a készlet.

Kétszáz vagon gyümölcs és 60 vagon
dió mehetne, de nincs exportengedély
A bürokratizmus nem engedi ki Észak-
Romániából a gyümölcsfelesleget

Szatmár, október 19.

Évek óta nem volt olyan nagyszerű gyümölcs-termése Északromániának, mint az idén. A gyümölcstermelők nagy reménységekkel néztek a szezon elé és sok minden csalódásért az exportban akarták kárpótolni magukat. Alátámasztotta a reménységeket az a tény, hogy a szatmári mezőgazdasági szindikátus nemrégiben alakult meg és a gazdák biztosra vették, hogy a szindikátus megalakulása után, a törvény rendelkezéseinek keretében, minden előnyt biztosítani tudnak a maguk számára.

Sajnos, a reményekből semmi sem vált be. A szindikátus megalakult, a vezetőemberei mindent elkövettek, hogy konkrét előnyöket szerezzenek a gazdák számára, azonban mindez hasztalan volt. A rendszeren nem lehet változtatni, a hivatali copf megölte minden akarást, minden reménységet.

Már október közepét mutatja a nap-tár. A gyümölcsszezonnak a vége felé járunk és a helyzet az, hogy az északromániai gyümölcstermelők még ma sem kapták meg az exportengedélyeket.

A vezetőség idejében Bukarestben volt. Tárgyaltak a földművelésügyi miniszterium illetékes szerveivel, a szindikátusok központjával, beléptek az export-szindikátusba, kértek, könyörögtek, követelték, megalázkodtak, sirtak és jogaira hivatkoztak, de nem kaptak mást csak ígéretet. Az ígéretekből azonban

nem lett export-engedély.

Kétszáz vagon gyümölcsöt és hatvan vagon diót akartak ki-szállítani Északromániából.

Sokat, nagyon sokat jelentett volna az az export itt. Sok termelőnek minden reménysége, a jövő esztendőnek minden megélhetési forrása feküdt a kétszáz vagon gyümölcsbe és a hatvan vagon dióba, melyre vevő is lett volna, amelyért külföldön készpénzzel fizettek volna, ha az export-engedély megérkezik.

Az engedély azonban nem jött meg és ugylászik már nem is fog megjönni.

Belföldön nincs már komoly vevő. A szükségleteket szeptember végén, október elején már lefedezték, most nem marad más hátra a termelőnek, mint a nyakukon maradt gyümölcsöt elkotyvasztítani, úgy, ahogy kéri. Mérhettelen veszteséget jelent ez egy sereg gazdaembernek. Ez a rendszer, amely a maga bürokratikus menetével így dolgozik, illetve így nem dolgozik, egyként sújtja az északi országrész termelőit, magyarokat és románokat egyaránt.

A SZATMÁRI TERMÉNYPIACON

az irányzat lanyha. Árak métermázsánként a következők: Buza 440-450, tengeri 200, árpa 280, napraforgó-mag 250. A buza árának lemorzsolódása az intervenció vásárlások szünetelése miatt következett be. A rossz idő miatt a felhozatal is igen gyenge volt.

Segesvári innen-onnan

1. A segesvári kisiparosok népes gyűlést tartott, amelyen magyar részről Laczkovits iparos beszélt a magyar iparosság nevében.

A kisiparosértekezlet a segesvári tulmagas villanydíjak ellen tiltakozott. Az iparosság ugyanis nemrég egy 700 aláírással ellátott panaszsorral fordult a „Séta” nevű svájci villamosági társaság segesvári expozitúrájához, kérve, hogy a tulmagas villanyárakat mérsékelje.

A villamosítási társaság mindezek ellenében nem válaszolt a kisiparosok kérdésére és így a kisiparosoknak tovább kell a tulmagas 18 lejes kilovatt-díjat fizetni.

Legalább válaszolnának. Az értekezlet most elhatározta, hogy amennyiben a „Séta” nem mérsékeli a segesvári villanydíjakat, úgy kénytelen lesz bojkottot kimondani a villamosítási társaság ellen.

Segesváron, ha a villamosítási társaság észbe nem kap, rövidesen petróleumlámpával fognak világítani a kisiparosok...

2. Beszámoltunk már arról egy segesvári „Lásuk” keretén belül, hogy a fehéregyházi Petőfi-emlékoszlophoz tartozó kis telek és emlékszóba a legsiralmasabb állapotban van.

A Segesváron működő Petőfi-szoborbizottság legutóbb ismét ülést tartott ebben a tárgyban és szomorúan állapította meg, hogy az 500-600 négyzetföldi kiterjedésű és a Petőfi-szobor körül elterülő telket senki sem gondolja és hogy a Petőfi-emlékszóban levő relikviák sorsa is bizonytalan.

A Petőfi-bizottság többször interveniált ugyan az illetékes prefektusoknál, abban az érdeklődésben, hogy ezt a területet a magyarságnak adják át gondozás végett és ebben az érdeklődésben sok ígért és hangzott el a választási voksok hullása előtt, azonban az ígért, csak malaszt maradt.

Most a segesvári Petőfi-bizottság elhatározta, hogy egy lépéssel tovább megy és egyenesen az illetékes minisztériumot keresi meg az ügyben. És reméli, hogy nem hiába...

3. Ezennel tisztelettel kitüntetésre terjesztjük fel a pénzügyminiszternek a segesvári pénzügyigazgatóság illetékes behajtó közegét, mert nem hisszük, hogy az egész országban akadna még olyan lelkiismeretes adóvégrehajtó, mint ebben a kis városkában, ahol napról-napra társzerekekkel szállítják el a „renitens” adóalanynok lakásairól a legszükségesebb butorakat.

Legutóbb például egy kisebbségi ügyvéd lakását is irodáját ültették ki teljesen és csak a szerencsétlen hátrahagyott adóalany könyörgésére adták vissza a legszükségesebb butorakat.

Egy kis hangfogót, mélyen tisztelt segesvári adóvégrehajtót, mert különben mindenki elnémi örökre itt.

4. A segesvári magyar kaszinó dalárdájának eddigi agilis karnagyja, dr. György Zsigmondné, más elfoglaltsága miatt lemondott és helyébe Mátéffy Józsefet, a római katolikus elemi iskola igazgatóját választották meg.

5. A segesvári gáztámadás próbája itt is nagy sikerrel zajlott le. Sebesülés ugyan nem történt, de munkanélküli „hulla-jelölt” bőven akadt...

Angelescu Segesváron

Sietek egy mulasztást kipótolni, nehogy azaz vádoljanak minket, hogy csak a kisebbségellenes kijelentéseket regisztráljuk, amelyekkel, sajnos, igen gyakran találkozunk kisebbségi életünk küzdőfrontján.

Angelescu minisztert nem kell külön bemutatni az olvasóközönségnek.

A kisebbségi iskoláztatás terén elkövetett fegyvertényeiről állandóan zug a kisebbségi sajtó.

Most azonban meg kell állapítani, hogy Angelescu ezúttal reácafolta magát.

A közoktatásiügyi miniszter a segesvári egyházi építendő görög keleti katedrális alapkövetelésénél vett részt a napokban a szokott ünnepélyes körülmények között.

Es a régi jó időkre emlékeztető lovasbandériumos hangulatban Angelescu miniszter szónokolt is, még pedig olyan formában, hogy az ünnepségen jelenlévő kisebbségek nem akartak hinni a füleiknek.

Szem- és fültanuk szerint Angelescu joggyenlőségről beszélt a kisebbségekkel kapcsolatban és kijelentette, hogy tárt karokkal fogadja a közeledő kisebbségeket.

Ezután még a papoknak és tanároknak is fizetéseiket ígért Angelescu, majd, mint aki jól végezte dolgát, elutazott Segesvárról, ahol még most is csodálkoznak meglepően barátságos és kisebbségbarát kijelentésein.

Persze a szép szavakat, ahogy Bukarestbe ért, rögtön elfelejtette és jönnek tovább a csunya tettek.

Egy paktum, amely sikerült...

tanács közmegegyezésre működik

Üdítő oázis a nagy és feneketlen elégtelenségek tikkasztó pusztájában Segesvár, az a kis erdélyi város, ahol néhány hónappal ezelőtt két „forradalmi” gesztus, két merész, de következményeiben teljesen beigazolt lépés történt.

Néhány hónappal ezelőtt beszámoltunk egy segesvári „Lásuk” keretén belül arról, hogy a liberális kormány, a szászokkal kötött választási paktumok feltételei ellenére, Segesváron is, akárcsak Medgyesen és Nagyszebenben, román nemzetiségű interimár-bizottsági elnökök nevezett ki a város élére.

Ez a lépés azért volt forradalmi és merész, mert ezekben a városokban a magyar éra alatt is, évszázadokon keresztül, szász nemzetiségű emberek vezették a város ügyeit, arra való tekintettel, hogy ezen városok többsége szász nemzetiségűnek számított.

A belügyminisztérium akkori meglepetést-keltő intézkedése nyomán, amely hasonló meglepetést idézett elő a többi szász városokban is, egyhangú tiltakozás indult meg az erdélyi szászok részéről, akik a kormányt is felkeresték panaszaikkal.

A tiltakozások azonban nem vezettek eredményre. A szászok kivonultak ugyan ezeknek a városoknak az időközi bizottságaiból, először tüntetőleg, később azonban megalkudtak a helyzettel és mindegyik városban elfogadták a számukra felajánlott alpolgármesterséget.

Igy történt ez Segesváron is, ahol az interimár-bizottság elnöke Mosora Aurél román származású volt és aki — tegyük hozzá — becsülettel töltötte be mindvégig hivatalát.

Mellette természetesen szász és magyar alpolgármesterek működtek, a város lakossági arányszámának megfelelően.

A szászok azonban tovább reméltek...

A községi választások kiírását várták, mert azt hitték, hogy mint eddig, ugye ezalkalommal is, a segesvári magyarság velük fog paktumot kötni és ebben az esetben meg lehetett volna a szavazatok többségét szerezni.

Itt történt a második merész segesvári elhatározás...

A segesvári magyarság eddig éveken keresztül tényleg a szászokkal kötött választási paktumot. Ebben az évben azonban — ne kutasuk az okokat, hogy miért — más elhatározásra jutott.

Ugy döntött — bár ennek az elhatározásnak igen sok ellenzője akadt —, hogy

elfogadja a liberális párt választási paktumát, annál is inkább, mert az a kisebbségi egyházak és iskolák számára számos olyan előnyt biztosít, amely eddig csak választási ígért maradt.

A hivatalos Magyar Párt — pro és kontra — adott ki ebben az ügyben feltűnést keltő nyilatkozatokat, amelyek azonban már nem változtatták meg a tényállást.

Eszerint a segesvári magyarság lepaktált a választásokra a liberális párttal és a paktumos lista 15 szavazattal győzött a szászok ellen, akik csak 15 szavazatot értek el.

A választott tanács azután, annak rendje és módja szerint, meg is alakult. Polgármester a volt időközi bizottsági elnök, Mosora Aurél lett, román alpolgármester Stefan Colceriu tisztviselő. A magyarságot dr. Gábor István ügyvéd-polgármester, míg a szászokat dr. Leonhardt Alfred alpolgármester képviselik a városi tanácsban.

A választásnak a szászok részére még egy különös tragikuma volt. A szászok ugyanis olyan biztosra ment így is a választásokba, hogy a volt segesvári alpolgármestert, Seiwertthet jelölték Mosora ellenfelének. Bukásával azonban a városi tanácsból is kiesett és így alpolgármester sem lehet az új összetételű városi tanácsban.

Felmerül most már a kérdés, hogy helyesen járt-e el a segesvári magyarság, amikor választási paktumot kötött a liberálisokkal? A feleletet erre a kérdésre a lefolyt néhány hónap tapasztalatai adják meg.

Anélkül, hogy általános természetű következtetéseket vonnánk le a segesvári paktumból, vagy anélkül, hogy ezt a speciálisan jól sikerült paktumot követendő példának állítsuk a többi erdélyi városok elé, mégis örömmel regisztráljuk, hogy a segesvári paktum sikerült.

A segesvári magyarság bizonyos feltételek árán kötött paktumot a liberális párttal és a paktum feltételeit már javarészt teljesítették is.

A segesvári magyarság, a paktum szerint, nemcsak ezévre szóló, hanem elmaradt egyházi és iskolai segélyeit is megkapta, ami

annál jelentősebb, mert ez az összeg, amely a különben súlyos gazdasági helyzetben levő egyházi és iskolai intézményeket valószínűleg szánálta, körülbelül egymillió lejre tehető.

Ime a bizonyíték, amely azt mutatja, hogy a segesvári paktum nem volt elhibázva.

A segesvári magyarság pedig továbbra is azt reméli, hogy a városi tanács, érdekeinek szem előtt való tartásával fog tovább működni.

Segesvári városi tervek:

Állami elemi iskolát, vágóhidat és hidat építenek

Nyilatkozatot kértünk dr. Gábor Istvántól, aki a segesvári városi tanácsban, mint magyar alpolgármester működik, a városvezetőség tervei illetőleg. Ime a nyilatkozat:

Segesvár városának eddig nem volt saját állami elemi iskolaépülete és ezért az évek folyamán súlyos százezreket fizetett ki egy épületért, amelyet az iskola céljaira bérelt.

Most, hogy ezt a nagy bérösszeget megtakarítsuk, — mondja az alpolgármester — a költségvetésben két és félmillió lejt vettünk fel erre a célra, hogy modernül felszerelt és egészségügyi szempontból is teljesen megfelelő állami elemi iskolát építsünk, amely, a tervek szerint, már a tavaszra elkészül.

Ugyancsak felépítünk, az eddigi elavult helyett, egy modern vágóhidat is, amelyre négymillió lejt irányoztunk elő.

De legnagyobb szükség van arra a hidra, mely a városi forgalmat megszabályozva, új

Hisz ebben annál inkább is, mert a segesvári kisebbségi tisztviselők legutóbb tartott nyelvi vizsgáján kiderült, hogy a kisebbségi tisztviselők nemcsak lelkiismeretes csavarjai az állami gépezetnek, de románul is tudnak.

Bizonyíték erre az a tény, hogy a segesvári vizsgán egyetlen kisebbségi tisztviselő sem bukott el.

Fentiekért mondottuk az elején: Segesvár üdítő oázis az elégtelenségek tikkasztó erdélyi pusztájában.

megközelítési lehetőségeket teremt az egyes utcáknak. Ez a hid a Vasut-utcán épül fel, szintén többmillió lejes költségvetéssel.

Tervbe vettük továbbá — mondja dr. Gábor István — néhány főutca aszfaltozását és esztornázását is.

Es a költségvetés??? — kérjük.

A város költségvetésére 22 millió lejt irányoztunk elő. Erre az összegre azonban kénytelenek vagyunk egy 11 millió lejes kölcsönt felvenni a postatakarékpénztártól.

A kölcsön felvételét már el is határoztuk, azonban a határozatot a szászok megfellebbezték.

Mi azonban ettől függetlenül is kedvvel dolgozunk tovább a város fejlesztése és szépítése érdekében...

Örömmel adunk helyet a nyilatkozatnak, amely egy dolgozó városi tanács működéséről számol be...

Segesvár madártávlatból és — közelről

Azt mondják, hogy Románia legszebb városa. Az idegenek, akik átutaznak az állomáson, a kocsi ablakán fejüket ki-dugják és elnézve gyönyörködnek a szép tájon, a festői házcsoporthoz és a város fölé emelkedő dombon, amelyről hosszú évszázadok néznek alá... Hónapokkal ezelőtt veszedelmes konkurrens akadt a szomszédságban Segesvárnak: az ekemezői szondatiiz, mely vad szépségével egy ideig homályba borította a „legszebb város” panorámáját.

Végül mégiscsak Segesvár győzött. A szondatiiz kialudt, a város pedig tovább virágzik, úgy fekszik a völgyben, mint valami Hamupipőke, aki várja a mesebeli lovagot hogy felébressze évszázados álmából.

A hasonlat szép és igaz is. Távolról csak a színek játéka, a szemet megejtik a nürnbergi (nem célzás a nürnbergi nagygyűlésre) játékszerekhez hasonló házcsoporthoz, templomok és más középületek, közelről minden másképpen néz ki.

A hasonlat szép és igaz is. Távolról csak a színek játéka, a szemet megejtik a nürnbergi (nem célzás a nürnbergi nagygyűlésre) játékszerekhez hasonló házcsoporthoz, templomok és más középületek, közelről minden másképpen néz ki.

A hasonlat szép és igaz is. Távolról csak a színek játéka, a szemet megejtik a nürnbergi (nem célzás a nürnbergi nagygyűlésre) játékszerekhez hasonló házcsoporthoz, templomok és más középületek, közelről minden másképpen néz ki.

A hasonlat szép és igaz is. Távolról csak a színek játéka, a szemet megejtik a nürnbergi (nem célzás a nürnbergi nagygyűlésre) játékszerekhez hasonló házcsoporthoz, templomok és más középületek, közelről minden másképpen néz ki.

A hasonlat szép és igaz is. Távolról csak a színek játéka, a szemet megejtik a nürnbergi (nem célzás a nürnbergi nagygyűlésre) játékszerekhez hasonló házcsoporthoz, templomok és más középületek, közelről minden másképpen néz ki.

A hasonlat szép és igaz is. Távolról csak a színek játéka, a szemet megejtik a nürnbergi (nem célzás a nürnbergi nagygyűlésre) játékszerekhez hasonló házcsoporthoz, templomok és más középületek, közelről minden másképpen néz ki.

A hasonlat szép és igaz is. Távolról csak a színek játéka, a szemet megejtik a nürnbergi (nem célzás a nürnbergi nagygyűlésre) játékszerekhez hasonló házcsoporthoz, templomok és más középületek, közelről minden másképpen néz ki.

A hasonlat szép és igaz is. Távolról csak a színek játéka, a szemet megejtik a nürnbergi (nem célzás a nürnbergi nagygyűlésre) játékszerekhez hasonló házcsoporthoz, templomok és más középületek, közelről minden másképpen néz ki.

A hasonlat szép és igaz is. Távolról csak a színek játéka, a szemet megejtik a nürnbergi (nem célzás a nürnbergi nagygyűlésre) játékszerekhez hasonló házcsoporthoz, templomok és más középületek, közelről minden másképpen néz ki.

A hasonlat szép és igaz is. Távolról csak a színek játéka, a szemet megejtik a nürnbergi (nem célzás a nürnbergi nagygyűlésre) játékszerekhez hasonló házcsoporthoz, templomok és más középületek, közelről minden másképpen néz ki.

A hasonlat szép és igaz is. Távolról csak a színek játéka, a szemet megejtik a nürnbergi (nem célzás a nürnbergi nagygyűlésre) játékszerekhez hasonló házcsoporthoz, templomok és más középületek, közelről minden másképpen néz ki.

A hasonlat szép és igaz is. Távolról csak a színek játéka, a szemet megejtik a nürnbergi (nem célzás a nürnbergi nagygyűlésre) játékszerekhez hasonló házcsoporthoz, templomok és más középületek, közelről minden másképpen néz ki.

A hasonlat szép és igaz is. Távolról csak a színek játéka, a szemet megejtik a nürnbergi (nem célzás a nürnbergi nagygyűlésre) játékszerekhez hasonló házcsoporthoz, templomok és más középületek, közelről minden másképpen néz ki.

A hasonlat szép és igaz is. Távolról csak a színek játéka, a szemet megejtik a nürnbergi (nem célzás a nürnbergi nagygyűlésre) játékszerekhez hasonló házcsoporthoz, templomok és más középületek, közelről minden másképpen néz ki.

A hasonlat szép és igaz is. Távolról csak a színek játéka, a szemet megejtik a nürnbergi (nem célzás a nürnbergi nagygyűlésre) játékszerekhez hasonló házcsoporthoz, templomok és más középületek, közelről minden másképpen néz ki.

A MEGKÖZELÍTHETETLEN MUZEUM

Ez az egyik. Mert van egy másik „szépségihája” is Segesvárnak, mely nem kisebb mértékben jellemzi a város atyák patópiai elvek szerint történő működését. A dombot ugyanis, ahol a régi és szinte páratlan szépségű oratorion és a prefektúra impozáns épülete emelkedik, csak edzett és hegymászásban alapvető jártassággal bíró turistáknak lehet megközelíteni.

Valaha rendes lépcső vezetett erre a dombra, melynek ma már csak maradványai vannak meg. A város urai, ugye látszik, műkiesnek, vagy éppen kegyetlen helynek tekintik ezt a meredek utat a földből kiálló kőmaradványokat, mely egy ujjal sem nyúlhat hozzá. „Ha volt nagypapaink, jó lesz nekünk is” — bizonyára így gondolkoznak a jó segesváriak s nem jut eszükbe, hogy nagyon sok idegen, de maguk a városiak is szívesen megtekintnék a toronyban elhelyezett muzeumot, ha — rá módjuk nyujtanának.

Egyébként Segesvár éli a vidéki városok egyhangú, néha politikai incidensekkel élenkített életét. A magyar egyházak igen szép működést fejtenek ki, egymás követik a működő előadások. A magyarság politikai vezetői pedig hasznos munkát végeznek nemcsak a városban hanem a környék magyarjaitól falvakban is. Általában azt lehet tapasztalni, hogy a vegyes lakosságú vidékeken a magyarsággal sokkal inkább ki van kapcsolódva az összetartás érzete, mint másutt.

A Magyar Párt itt éppen ezért, komoly igényezőknek számít és segítségét szívesen igénybe veszik helyi választások alkalmával a többségi pártok segesvári vezetői.

UT A GYOMRON KERESZTÜL

A város idegenforgalma az előbb említett dacára is, meglehetősen élénk. Vannak napok, amikor a főtérről származóan nem lehet szobát kapni. A kávéházak, cukrászdák és csemegeüzletek forgalmát nagyrészt a más városokból, főleg az okiráltságból jött látogatók szedik ki, akik, ha alkalmuk nyílik rá, a városágos órákat zengenek a segesvári tésárúkról.

Ugyátszik, nemcsak a szerelemhez, az idegenforgalomhoz is a gyomron keresztül vezet az út.

Aki rettegésben tart egy egész vármegyét

Jasimegye egész rendőrsége és csendőrsége üldöz egy gyilkost,

aki fél év alatt öt gyilkosságot és számtalan fosztogatást követett el

Jasi, október 19.

Ez év áprilisának végén történt, hogy egy kora reggel Jasi egyik külvárosi házának udvarán megjelent *Sachelarescu* Maria öreg, nyugdíjazott tanítónő. Az öregasszony egy szál ingben volt, arca fájdalomtól eltorzult, fejéből, lábaiból, vállából bőven folyt a vér... Az öregasszony intőzatos segélykiáltásaira összehaladtak a szomszédok és a közben összecseszt öreg tanítónőt kórházba szállították, ahol rövidesen kiszervezték. Kihallgatni csak az utolsó perceiben lehetett. Akkor ugyanis nehezen magá-

hoz térítették és a rendőrséget megtudta kérdezni tőle, hogy ki akarta agyonverni, mire a beldokló a következőket felelte: Nem mondhatom meg... Megfenyegetett, hogyha valakinek szölok a dolgról, nem kegyelmez, meggyilkol... De otthon a lakásomban van egy fényképalbum... abban benne van a gyilkos fényképe is...

Ezután vergődött még egy keveset, aztán meghalt.

A fényképalbum eltűnt. A gyilkos kikapta a rendőrök által őrzött szobából. A

rendőrség sok embert vett őrizetbe, de a nyugdíjazott tanítónő rejtélyes gyilkosát nem tudta megtalálni közöttük és a nyomozás kátyuba jutott.

Egy hónappal később két revolverlövéllyel meggyilkolták a nyugdíjazott tanítónő egyik bősézdü szomszédját. A tettest most sem tudták elfogni.

Két hétre rá újabb gyilkosság történt a külvárosban.

Egy héttel később megint gyilkolt a hallatlanul ügyes és vakmerő tettes.

A következő hónapban a külváros sok mindenhez hozzászólt lakóit újabb

rejtélyes és rettenetes gyilkosság hozta izgalomba.

A rendőrség tehetetlenül állott a megismétlődő sorozatos gyilkossági esetekkel szemben. A külvárosi lakosság pedig állandó rettegésbe töltötte az éjszakáit.

A rejtélyes gyilkos aztán más vidékre távozott. Ezuttal a Jasiból elutazó, vagy a városba érkező kereskedőket fosztogatták ki, de a tettest, aki alarceal, katonaruhában, fegyverrel egyedül végezte a dolgát, nem tudták most sem elfogni.

Eltelt egy fél év.

A rendőrség már lemondott arról, hogy a gyilkosságok és fosztogatások vakmerő banditáját kézrekerítse. A napokban aztán egy névtelen levél érkezett a rendőrségre. Ennyi volt benne:

— Az elküvetett gyilkosságokat a *Vlădiceni* községben lakó *Leonie Ioan* követte el. Fogják el azt a banditát...

A rendőrség kiszállt a faluba, a banditát azonban nem találta meg. Neszt vette, hogy keresik és meglepett. Most a megye egész csendőrségét mozgósították utána. Valószínűnek tartják, hogy a tömeggyilkos bandita a község környékén lévő erdőkben bujdosik és rövidesen most már kézrekerítik.

Negyedmillió font sterlinget követel Romániából 74 angol cég

Beadványt intéztek a londoni kormányhoz, kényszerítse fizetésre a román Nemzeti Bankot

London, október 19.

A Romániába exportáló cégek beadványban felkérték a kormányt, kényszerítse Romániát az angol áruk megfizetésére.

A beadvány rámutat arra, hogy a Banca Națională fontsterling-készlete elegendő volna a tartozások átutalására. Ha más-

kép nem megy a dolog, úgy állítsanak fel kiegyenlítő hivatalt.

A beadványt 74 angol cég írta alá, a melyek összesen 228 ezer fontsterling követelést jelentettek be. Ebbe az összegbe nem számították bele a késes, behajthatatlan, vagy még nem esedékes követeléseket.

Egy Nagyváradról elkerült elektrotechnikus nutria-farmja a magyar szücsipar szenzációja

Nagyvárad, október 19

Povazsán Józsefet mindenki ismeri Nagyváradon. Évtizedeken át volt itt elektromossági szaküzlete de néhány évvel ezelőtt elköltözött Nagyváradról. — Rokoni hívására Délamerikába utazott, ahová a Metropolitan villamossági vállalat szerződtette, mint munkavezető. Többet nem is hallottak róla Nagyváradon. Rokoni nem igen voltak, úgy hogy Povazsán végleg eltűnt volna, elfelejtette volna mindenki, de egy szép napon feltűnt Pécelen, Budapesttől harminc kilométernyire. Povazsán itt egy nutria-farmot teremtett. A farm jelenleg nagyszérien megy. Povazsánt a környéken mindenki mint millióst tiszteli...

Povazsán József karrierje érdekes és azokat, akik Povazsánt mint becsületes és kitűnő szakembert és iparost ismerték Nagyváradon, talán nem hagyja közömbösen, ha leírjuk, hogy mi történt vele mióta elhagyta Nagyváradot, bejárva Délamerikát és elkerült Pécelre.

Povazsán József egy éve lakik már Pécelen. Jelenleg hatvan éves. Mintán elkerült Nagyváradról, Délamerikába utazott és ott hallotta meg, hogy fivérének San Domingóban hatalmas nutria farmja van. Povazsán elutazott fivéréhez, megnézte a nutria-tenyésztő telepet és elhatározta, hogy Magyarországon megkísérli ezeknek az értékes prémű állatoknak tenyésztését. Mult év nyarán érkezett meg Budapestre némi készpénzzel és egy himmel és két nőténnyel.

A behozatal nagyon körülményes volt, mert a délamerikai Nemzeti Bank, az ottani földmívelésügyi miniszter és állami főállatorvos, továbbá a magyar konzul engedélyt kellett megszereznie.

Jelenleg tizenegy nutriája van a péceli farmon. Az üzem virágzik. A magyar éghajlat nagyon kedvező a nutria tenyésztésnek. Povazsán különben nagy farmot akar létesíteni és már a közeljövőben negyven anyaatlatot és néhány himet küld számára amerikai rokona, a kivel társasviszonyban folytatják a nutria tenyésztését.

Povazsán péceli farmja különben a magyar szücsipar szenzációja. Az eredeti

vad, vagy a nemes nutriából készült bunda ára főleg a behozatali nehézségek és magas vámok miatt ugyanis nagyon drága, a prém viszont egyike a legkeresettebb cikkeknek.

ÁBEL AMERIKÁBAN

REGENY

Irtá: TAMÁSI ARON

— Nincs miért az életemet elmondjam neked, mert a költő azt már előre tudta és meg is írta.

Ismét a kezibe vette a fekete táblájú könyvet és felmutatta előttem.

— Ihol van! — mondta.

Már nagyon szerettem volna tudni, hogy mi van abban a Toldi-könyvben, de mielőtt kérdést tehettem volna ebben a dologban, Toldi Miklós felkelt az asztal mellől, odaállt a szoba közepébe és azt mondta:

— Hallgasd meg hát az életemet.

A könyvet a kezében tartotta, mint egy virágot, de se ki nem nyitotta, se belé nem nézett, hanem csak úgy fejből mondani kezdte, ami volt a könyvben. Én ámulva néztem, hogy mibe fogott belé, de az ámulato mlassankint átalmént a csodálatba. Olyan szépét én beszédben sohasem hallottam! Mintha ott, a szemem láttára, egy folyó született volna! S mintha ott, a fülem hallatára, kezdett volna folyni! Először csendesen, mint békés időben valami csobogó Tisza s azután hömpölyögve, setét mormolással a mélyben s mindig csak hömpölyögve...

Úgy néztem őt és úgy hallgattam a rád szavait, mintha Mózes lettem volna kicsiben, de mégis a Sinai hegyen. Meg sem mozdultam hosszú, nagyon hosszú időn keresztül, csak akkor sóhajtottam egyet, amikor megtörölte a nagy szavaló a homlokát és elhallgatott. Az ígézetnek azonban még akkor sem szakadt vége, mert a szavak továbbra is zümögtek a csendben. Úgy zümögtek, mint a méhek, akik engem csordultig telítőtöltek vala mézzel, akár az üres lépet szokás.

Toldi sem kérdezett semmit a béfejezés után, hanem visszaroskadt a székre és nagy fejtét ismét a tenyeribe fektette, ahogy ott a csarnokban tette volt, a két szöke tót tudós világában. De nem is neki kellett szólnia most, hanem nekem s valami méltót! Odamentem hát a kuffermhez, kivettem belőle a hazai földet és az asztalra helyeztem, mint valami oltár közepére.

— Ezt én most megosztom magával! — mondtam.

Toldi Miklós rámnézett s azután a fehér zacskóra.

— Arany?! — kérdezte furcsán.

— Igen — feleltem neki: — olyan arany, mint az, aki írta ezt a Toldit. Vagyis anyaföld, erdélyi anyaföld!

Toldi möhön kapott utána és sokáig nézte s csakugyan úgy, mint az aranyat. Aztán szónélkül, felállt, egy cukortartóból kiöntötte a kockacukrot és annak helyébe beléltette a földnek felit.

— Testvériesen osztottam meg — mondta és többet nem szólott.

Én sem találtam semmit, amiről most már beszélhettem volna. Csendesen és elmélázva néztem, hogy miképpen veti meg az ágyat: magának az egyik diványra s nekem a másikra. Egyideig még nem tudtam aludni, mert a gondolatok nagyon zajossá tették a lelkemet. Az utolsó, amire gondoltam, az volt, hogy milyen különös is az emberi sors, de legkivált a magyaré! Mert ime, nekem is ide kellett jönni, ilyen messze idegenbe, hogy megtaláljam a magyar Toldi Miklóst és ő megtaláljon engem!

Lelőtte veszekedő feleségét egy nyugalmozott ezredes

Halálos családi dráma Kispesten

Budapest, október 19.

Véres családi dráma játszódott le csütörtökön délelőtt fél 9 órakor a kispesti Bocskai-utca 59. számú házában. Itt lakott *Komjáthy István* nyugalmozott alezredes feleségével, született *Lőrinczy Rózával*, aki a Marosvásárhely közelében levő Mezőbergenye községből származott el. Az idősebb házaspár már régebb óta óta rossz viszonyban élt s mostanában már arról volt szó köztük, hogy elválnak.

Délelőtt *Komjáthy* elküldte a cselédet a cipészhez, majd behívta férjét a szobájába, ahol hamarosan újabb heves szóváltás támadt közöttük.

A veszekedés során az asszony revolvert rántott s kétszer rálőtt férjére, de nem találta el. Közben az alezredes rávetette magát feleségére, elkecseregett, dulakodás keletkezett köztük, amelyben az asszony kiejtette kezéből a re-

volver. Feldühödött férje felkapta s homlokán lötte az urinőt, *Komjáthy* néholan rogyott össze.

Ráeszmélve tetttére, az alezredes ideg-görcsöt kapott és eszméletlenül terült el a padlón.

Rendőrbizottság szállt ki, hogy a halálos családi dráma ügyében a vizsgálatot lefolytassa. A nyugalmozott alezredest letartóztatták.

— Községi választás Tordán. Tudósítónk jelenti: Torda is községi választások előtt áll, melynek időpontját f. hó 27-re tűzték ki. A magyar párt helyi vezetősége beadványban kérte a prefektust a választás napjának megváltoztatására. Torda város magyarsága teljes felkészültséggel várja a választások lezajlását és reméli, hogy ezuttal a város érdekeit tényleg mindenfelől helyező vezetőség kerül a város élére.

Aztán úgy aludtam el, mint a leány, aki sok gyermeket szeretne magának... Reggel pedig, amikor már okosan süttött a nap és boldogul nyüzsögtek a nagy városban az emberek, azt mondta nekem Toldi Miklós:

— Gyere, mert most elviszlek oda, a hová tegnap este akartál menni.

Amikor kiléptünk a másik szobába, amelyben íróasztal állott s melynek a falai tele voltak agatva nagy hirdetésmegnyes papirosokkal, nem állottam meg kérdés nélkül:

— Hát ez ki irodája?

— Ez az enyém — felelte Toldi Miklós.

— S mit dolgozik benne?

— Házhelyeket adok el, földet, amerikai földet.

Szándékom ellenére hirtelen visszaneéztem reá, de ő megértette a dolgot és mosolyogva így szólt:

— Ne félj, azt nem adom el, azt a kicsit, ami a cukortartóban van!

Ismét automobilba ültetett s elkísért egészen addig a házig, ahova nekem bé kellett mennem. Itt azonban elbucszott és azt mondta, hogy a napokban fel fog keresni. Ahogy egyedül maradtam, egyszerre olyan erős támadott meg, mintha templomból szabadultam volna. Nagy és félhomályos templomból, hol nem buzoghat az öröm és a jókedv s ahol remegve húzódik meg a szabadság, mint őszi fák a remegő levél.

Boldogan és nagyot nyújtóztam, mert fiatal akartam még maradni, ki nem vergődve szeretne uszni a tengeren, hanem játszva és énekelve szeretné átrepülni azt! S pillanatok alatt ismét éreztem, hogy felszabadultak a szárnyaim s újból felbuzog lelkemben a régi forrás. Nevetve léptem bé a kapun s még annak is örvendtem, hogy fából volt a lépcső, amelyen felfelé kellett repitenem a kufert.

(Folyt. köv.)

SPORT

A tíz új csapattal

Elkészült a másodosztályú nemzeti bajnokság új őszi beosztása

Bukarest, október 19.

A nemzeti bajnokság másodosztályába, mint ismeretes, tíz új csapatot osztottak be, melyek részben már játszanak is. Emiatt a mérkőzések beosztását is megváltoztatták. A másodosztály őszi fordulója a következő:

Október 21.

1. CSOPORT

Brassó: ACFR—Macabi. — Konstanca: Brasovia—Elpis. — Plojest: Tricolor—Prahova.

2. CSOPORT

Arad: UDR—AAC. — Temesvár: Ilsa — Jiul. — Lugos: TMTE—Vulturii.

3. CSOPORT

Kolozsvár: KAC—CFR. — Szatmár: Olympia CFR—Törekvés. — Nagyvárad: Phoenix—CFR.

4. CSOPORT

Nagyszeben: NSE—HTV. — Piski: Stiela—CFR. — Gyulafehérvár: Mures—Unirea.

5. CSOPORT

Pascani: Jahn—Unirea CFR. — Kisev: Sporting—DVA.

Október 28.

1. CSOPORT

Brassó: Brasovia—Tricolor. — Konstanca: ACFR—Victoria. — Bukarest: Sportul Studentesc—Elpis.

2. CSOPORT

Lugos: TAC—Vulturii. — Petrozsény: UDR—Jiul. — Temesvár: TMTE—Rovine Grivija. — Arad: Ilsa—AAC.

3. CSOPORT

Beszterce: Keramika—Phoenix. — Kolozsvár: Tricolor—CFR. — Szatmár: Olympia CFR—KAC. — Nagyvárad: Törekvés—CFR Kolozsvár.

4. CSOPORT

Nagyszeben: Soimii—Vitrometan.

5. CSOPORT

Pascani: Stadiul Bacau—Unirea CFR. — Galac: DVA—Franco Romana. — Braila: Textila—Dacia Unirea. — Csernovic: Jahn—Sporting.

November 4.

1. CSOPORT

Plojest: Brasovia—Prahova. — Bukarest: ACFR—Victoria. — Konstanca: Elpis—Victoria.

rest: Macabi—Tricolor. — Konstanca: Elpis—Victoria.

2. CSOPORT

Temesvár: TAC—Ilsa. — Resica: UDR—TMTE. — Krajova: AAC—Rovine Grivija.

3. CSOPORT

Kolozsvár: KAC—Keramika. — Nagyvárad: CFR Kolozsvár—CFR Nagyvárad.

4. CSOPORT

Nagyszeben: Unirea—HTV. Piski: Vitrometan—CFR. — Dicsőszentmárton: NSE—Stiela.

5. CSOPORT

Braila: Jahn—Franco Romana. — Pascani: Sporting—Unirea CFR. — Galac: Textila—DVA.

November 11

1. CSOPORT

Bukarest: ACFR—Macabi. — Plojest: Prahova—Victoria. — Konstanca: Elpis—Macabi.

2. CSOPORT

Temesvár: Vulturii—Ilsa. — Arad: AAC—TMTE.

3. CSOPORT

Szatmár: Keramika—Olympia CFR. — Nagyvárad: Tricolor—KAC. — Kolozsvár: Törekvés—CFR. — Nagyvárad: Phoenix—CFR Nagyvárad.

4. CSOPORT

Nagyszeben: Soimii—CFR Piski. — Marosvásárhely: Mures—HTV.

5. CSOPORT

Galac: Jahn—DVA. — Bacau: Sporting—Stadiul Bacau. — Iasi: Textila—Franco Romana. — Braila: Dacia Unirea—Unirea CFR.

November 18.

1. CSOPORT

Bukarest: Macabi—Victoria. — Plojest: Tricolor—Sportul Studentesc.

2. CSOPORT

Temesvár: Ilsa—Rovine Grivija. — Petrozsény: Jiul—TMTE.

3. CSOPORT

Nagyvárad: Phoenix—KAC. — Nagyvárad: Olympia CFR—CFR.

4. CSOPORT

Dicsőszentmárton: Stiela—HTV. Ma-

rosvásárhely: Mures—CFR Piski. — Nagyszeben: NSE—Vitrometan.

5. CSOPORT

Braila: Dacia Unirea—Franco Romana. — Iasi: Textila—Unirea CFR. November 25.

1. CSOPORT

Bukarest: Sportul Studentesc. — Konstanca: Victoria—Elpis.

2. CSOPORT

Temesvár: TAC—TMTE. — Resica: UDR—Ilsa.

3. CSOPORT

Kolozsvár: KAC—CFR Nagyvárad.

4. CSOPORT

Nagyszeben: Soimii—HTV. — Piski: Unirea—CFR.

5. CSOPORT

Pascani: Franco Romana—Unirea CFR. Meg nem állapított mérkőzések: TMTE—Ilsa és Stadiul Bacau—Franco Romana.

A vasárnapi brassói Macabi—ACFR nemzeti bajnoki különös érdekessége, hogy a bukaresti csapatban két kitűnő volt brassói játékos játszik: Gidáli és Székely.

A futballista — biciklizze! A német labdarúgó szövetség szoros együttműködést határozott el a kerékpárszövetséggel. Ezentúl a német futballisták rendszeres kerékpár tréninget kell folytatniuk és nem is játszhatnak, ha ezt nem igazolják. Megállapították ugyanis, hogy a kerékpár nagyszerűen használ a futballistának.

A SZOVJET FUTBALLISTÁK FINOM TECHNIKÁJÁT ÉS LATVANYOS JÁTEKÁT dicséri a cseh sajtó a munkásválogatott ellen elért 17:0-as győzelem után. „Hogyan lehet, hogy eddig titokban maradt a szovjet futball magas színvonala” — kérdik a lapok. A csapat legjobb embere Ivanov összekötő, aki egymaga hét gólt lőtt.

Az angol bírók amatőrök maradnak — határozta el az angol szövetség. Az angol futballbírók ugyanis kérték, hogy testületileg profik lehessenek.

Tiltakozni bírók ellen csak keddig lehet. . . A nemzeti bajnokság és a Román Kupa-bizottság figyelmeztetett az egyesületeket, hogy a kijelölt bírók elleni visszaeséseket csak minden kedden este hét óráig adhatják be a központi bíróbizottsághoz. Elkészült bejelentéseket nem vesznek figyelembe.

Elégedetlenkednek a Kinizsi „drukker”, mert a vezetőség kiállította a válogatott Zelenák nélkül is a csapatot az Universitatea ellen és vereséget szenvedtek. Viharos gyűlésen tiltakoztak.

Atlétika

Felmerült az atlétikai Román Kupa terve. Klubközi mérkőzések alapján ren-

deznék meg, hogy élénkítsék az atlétikai életet.

A MAGYAR DEKATLONBAJNOKSÁG ELSŐ NAPJÁN

a következő a helyezési sorrend: 1. Csányi MAC 3548.14 pont, 2. Kupka MTK 3344.83 p. 3. Keresztesi BEAC 3308.69.

Tenisz

AUSZTRÁLIA VISSZALÉPETT A DAVIS CUP

küldelméből, mert szövetségének véleménye szerint játékosaik nem maradhatnak távol évenként hat hónapig az Európában rendezett selejtezők kedvéért. Távolkeleti csoport felállítását javasolja Ausztrália, akkor továbbra is részt vesz.

Ebben a távolkeleti zónában Hollandia, India, Japán, a Filippi-szigetek és Kína csapatai szerepelnek.

Ökölvívás

A francia Gyde megőrizte légsúlyú Európa-bajnok címét a marseillei Atenezával szemben. Tizenöt menetben pontozással aratott győzelmet ellene.

Elhalasztották a magyar—olasz amatőr ökölvívómérkőzést, melyet eredetileg november 4-re tűztek ki.

Uszás

2 p 49.7 mp nagyon jó idővel győzött a német Sietas Koppenhágában a 200 méteres melluszásban. 2. Jensen dán 2 p 52 mp.

Basket-Ball

Románia részt vesz az első basket-ball Európabajnokságon, amelyet jövő évben rendeznek meg. Svájc, Franciaország, Olaszország, Csehszlovákia, Anglia jelentették be részvételüket a román csapaton kívül.

Vegyes

ELÁRVEREZTEK A VILÁGHÍRÓ BERLINI SPORTPALOTÁT

vanezer leírt a főhitelező svájci biztosítótársaság vette meg.

Ambár a szőrmeárúk árai emelkedtek, még ma is mindenféle

szőrmeárut

a legolcsóbb árak mellett

vásárolhat

ROSENBERG SIMON nál

Brassó, Kapu-utca 34 szám,

Bukarest, Str. Stinților 30.

Győződjön meg, vételköltsége nélkül az árak olcsóságról és az áru minőségéről.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej. vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés megismétlésekor 25% kedvezmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Tüppelédant nem adunk.

Vétel-eladás

Irodabutor, íróasztalok stb. megvételre kerestek. Ajánlatokat „Irodabutor” jelíggel a brassói kiadóba kérünk.

15616

Eladó templom, vagy terem. Tűtőre alkalmas vasérc-kályha. Dr. Jani Lisne 15632

Allást keres

Francia házitanítói állást vállalkozó esetleg más munkálatokkal is. Cim 15489 sz. alatt a kiadóban.

Főmőlnár, elsőrangú szerelő állást keres. Szerelést, javítást olcsón elvállalok. Nagy mondtor, Cainargeana-Mare, jud. Durostor. 15643

Olvassa és terjessze Románia legjobb magyar napilapját a Brassói Lapokat!

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Bukarest

Bőrkabátját, bőrbutorát szakszerűen, tartósan, garantálva csakis bőrtanítus festi. Str. Mirislau 14. (Le-máitre) 1 és 7 villamos

21077-b

DOCTOR GRUBARG. Nemi-bajok, szifilis. Nőbetegségek. Folyások és komplikációk. Impotencia. Elektroterápia. Analizisek. Hivatalnokoknak és munkásoknak kedvezmény. Rendel: 11—2 és 5—8. Bulevardul Carol 43. 21053-b

„Lombard” Str. Sf. Jonică 11. legmagasabb áron vásárol aranyat és mindenféle ékszert. Pénzt folyósít azonnal átlányosan bármire. 21063-b

Központi fekvésű modern házban kiadó szép szoba, káloriferrel, butorozva, esetleg üresen, fürdőszoba használat-tal. Cim a bukaresti kiadó-oan. 21070-b

Ugyes mindenest keresünk, aki önállóan főzést is vállal október 26-ára, vagy november elsejére. Cim: Kahána, Bukarest, Str. Sft. Mina 9. (prin Căilărași.) 21079-b

BIRI NENI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára kötvé 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától

A tüdőbaj gyógyítása, megelőzése

Irta: Dr. Müller Vilmos íróorvos. Kir-tanácsos — Fontos könyv a tüdőbaj-gyógyításáról. Ára 90 lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Vasipari szakkönyvek

mélyen lezártított árban:

Balogh: Osztófej	Lei 15
Barna: Eszterga-, furó- és marószerszámok	15
Köszörülés, furás marás	18
Vas- és fémpari szakkönyv, 400 oldal, 222 ábra, 80 táblázat	109
Szerelők és lakatosok szakkönyve (300 oldal, 250 ábra, 70 táblázat)	90
Csavarmentevágás	36
Boldizsár: Esztergályosok és marósok	18
Jávor: Lőerőszámítás	48
Knapp: Kenőanyagok	24
A fémszínezés szakkönyve	36
Kádár: A hegesztés szakkönyve	72
Lusker: Vasipari szerszámok	12
Péter: Vas- és acélöntő	30
Prohászka: Vasipari szerszámok készítése	30

stb., stb.
Kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58., az udvarban. Póstan utánvétellel. Kérjen teljes nagy szak-egyzéket.

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R.T. Brassó.